

ABONNEMENTS-PRIS in geheel Nederland:
per drie maanden f 4.50; voor het buitenland en Ned. Indië f 5.—. Enkele exemplaren f 0.07.
Het „Geïllustreerd Zondagsblad“ kost voor Nederland per 3 maanden f 0.50 extra, en is buiten Nederland in den prijs van „De Tijd“ inbegrepen. Enkele exemplaren f 0.05. Abonnementen alleen op het Geïllustreerd Zondagsblad worden niet verstrekt. **ABONNEMENTEN OP „DE TIJD“ WORDEN AANGENOMEN** aan onze bureaux, door onze agenten, door alle boekhandelaren en postkantoren; vooruitbetaling geschiedt aan ons.

DE TIJD

DIEU ET MON DROIT

PRIJZEN DER ADVERTENTIE: GEWONE ADVERTENTIE ten minste vijf regels f 3.10, verder per regel f 0.60. Zaterdagnummer 75 cent per regel. **INGEZONDEN MEDEDELINGEN** in den tekst ten minste vijf regels f 6.10, verder per regel f 1.20. Grote letters, enz. naar de ingesonden plaatsruimte. Bij abonnementen voor een zeker getal regels eenige vermindering. Advert. worden door alle boeken aangenomen. Bureaux N.Z. Voorburgwal 67—73, Amsterdam, Gebouw 't KASTEEL VAN AEMSTEL. Telefoon: Redactie 41258, Administratie: Afdeling Abonnementen 46100, Afdeling Advertentie 49666, Gemeentegeno 665, Postgrijs No. 22884.

DIT NUMMER BESTAAT UIT TWAALF BLADZIJDEN.

RECHTVAARDIG ARBEIDSLOON.

I.

Een ethische studie.

Aan het oude, maar nog altijd belangrijke vraagstuk van het rechtvaardig arbeidsloon — men zou gansche bibliotheken kunnen vullen met boeken, welke hierover geschreven zijn — heeft dr. W. M. J. Koenraad 1) 'n ethische studie gewijd. Deze studie is nog beperkt tot de deugd der rechtvaardigheid, is alleen gericht tot degenen, die de christelijke levens- en wereldbeschouwing deelen en bepaalt zich tot de beginselen. Van het loonvraagstuk wordt dus slechts een onderdeel, zij het een zeer voornaam onderdeel behandeld. Op dit terrein wil de schrijver „positief opbouwend werk leveren, meer dan afwijkende meeningen onder de vertegenwoordigers van het christendom bestrijden en weerleggen, ofschoon dit laatste uiteraard niet kan worden nagelaten.“

De studie is verdeeld in twee deelen. In het eerste deel worden de leidende beginselen omtrent recht en rechtvaardigheid ontvouwd; in het tweede deel worden die beginselen in toepassing gebracht op de vergelding voor arbeid, in dienst van anderen verricht.

Goede beginselen zijn als heipalen. Wil men stevig bouwen, — men verzekerde zich van een goed fundament.

De geleerde schrijver is in dit opzicht een uitstekend bouwmeester. Zijne diepgaande studie over het Recht, het Rechtsbegrip, de Verdeling van het Recht, het Doel van het Recht, de eigenschappen van het Recht, de deugd der Rechtvaardigheid, de Rechtvaardigheid in haar onderdelen, de Ruilrechtvaardigheid, de Wettelijke Rechtvaardigheid en Verdelende Rechtvaardigheid — ik noem hier de artikelen van het eerste deel — wekt groot vertrouwen, en door zijn buitengewone belezenheid, blijkend uit de opgegeven en geraadpleegde literatuur, wordt dit vertrouwen nog versterkt.

Bij de uiteenzetting der beginselen omtrent recht en rechtvaardigheid wordt natuurlijk meer dan het loonvraagstuk behandeld en valt ook veel te leeren omtrent de arbeidsverhoudingen in 't algemeen, omtrent het verenigingsrecht en de taak van den Staat.

Toch zal dit eerste gedeelte der studie, hoe gewichtig ook, weinig belangstelling wekken. Uiteraard is het droog en dor en uitvoeriger herhaling van hetgeen in bekende vorm in „Resum Novarum“ te lezen valt. Dit is geenszins een verwijt aan den schrijver, die aan het fundament zijn eerste aandacht moest schenken — en dit met groote zorgvuldigheid heeft gedaan — maar het constateeren van een feit.

In onzen tijd van snelle omwentelingen hebben wij, heeft ons volk echter vooral behoefte aan goede voorlichting bij de toepassing van onze min of meer bekende beginselen omtrent recht en rechtvaardigheid. Niet het minst ter aanzien van het rechtvaardig arbeidsloon, waaromtrent nog zooveel verwarring van begrippen bestaat.

Dit terrein — de toepassing der beginselen — heeft de schrijver echter te voren te veel voor zich afgesloten. In de inleiding van zijn boek verklaart hij immers: „Wat hier geboden wordt, is een studie van beginselen; op welke wijze deze beginselen hun praktische verwezenlijking kunnen of het best zullen vinden, wordt als regel niet nader onderzocht.“ Als regel, uitzondering moest hier en daar wel gemaakt worden, al was het alleen maar om praktische voorbeelden te kunnen geven. En uitzondering werd „ooraal gemaakt in het tweede deel, waar o.a. het gezinsloon ter sprake komt en dat in vele opzichten hoogst belangrijk en leerzaam is.“

Jammer dat niet meer van die uitzonderingen zijn gemaakt en de geleerde schrijver er zich hier en daar niet eens gewaagd heeft op het terrein der praktische economie. De ware beginselen zouden dan in nog ander licht kunnen zijn gesteld en er was minder mogelijkheid gelaten aan gemakkelijke kritiek, vooral van hen, die in een soort economische wetenschap een vluchttheuvelje meenen te vinden, wanneer voor hen het gevaar dreigt, dat zij met eeuwige waarheden te maken krijgen.

Eene critische beschouwing zou b.v. kunnen aanvangen met... den tweeden zin van de Inleiding. Deze luidt: „Met name kan de vraag gesteld worden of de eisch van rechtvaardig arbeidsloon economisch te verwezenlijken is.“

Hebben wij hier niet te doen met een tegenspraak?

Is het arbeidsloon niet volgens de rechtvaardigheid, wanneer het reikt tot de economische mogelijkheid?

De ruilrechtvaardigheid, waarmede wij bij het arbeidsloon te maken hebben, is, volgens den schrijver, „de blijvende gesteltheit, welke een privaats persoon neigt, om aan andere private persoonlijkheden datgene te geven, wat het hare is.“ Kan men zeggen, dat deze neiging afwezig is bij een werkgever, die zooveel loon uitkeert, als economisch mogelijk is?

De schrijver verklaart op bladz. 102 van zijn boek: „Ik meen dan ook als regel te moeten vasthouden: aan de eischen der ruilrechtvaardigheid voldoet alleen dat loon, hetwelk een vergoeding is naar gelijkheid der waarde van den gepresteerd arbeid.“ Wat is de waarde van den arbeid? Deze wordt mede bepaald door de opbrengst van het product en staat dus mede in verband met de economische mogelijkheid.

Wanneer men de arbeidswaarde echter ook nog van hare ethische zijde beschouwt en er wordt tijdelijk niet voldaan aan den eisch van een rechtvaardig arbeidsloon, omdat deze economisch niet te verwezenlijken is, bestaat dan de plicht van restitutie, wanneer die toestand heeft opgehouden en vooruitgang is ingetreden? Hebben wij dan het geval, wat schrijver vermeldt op bladz. 49: „het verschuldigde krachtens de ruilrechtvaardigheid strekt onmiddellijk tot het privaats welzijn der particulieren, sluit dus in den meest volledige zin van het woord alle anderen ervan uit, is van privaats eigendom. Vandaar dan ook, dat bij eventueel vergrip aan de ruilrechtvaardigheid de strikte verplichting van teruggave, van herstel, van restitutie ontstaat?“

Zoo zijn er hier nog meer vragen te stellen, en wie praktisch met de kwestie van het rechtvaardig arbeidsloon te maken heeft, zal ze stellen ook. Alles naar aanleiding van dat tweede zinnetje der inleiding. Schrijver heeft deze moeilijkheden zeker niet willen ontgaan en is bekwaam genoeg, om de gestelde vragen te beantwoorden. Maar daarom is zoo jammer, dat hij de behandeling van het vraagstuk niet wat breder heeft opgezet en uit de met zoo groote bekwaamheid uitgezette beginselen niet meer heeft afgeleid, wat dienstig kan zijn voor de moeilijke praktijk. En wellicht zou dit ook van invloed zijn geweest op de beginselverklaring.

Hier worden slechts eenige punten aangegeven. Met passende bescheidenheid. Breedvoerige principieele beschouwingen mogen door meer competente personen gehouden worden. Ik bepaal mij hoofdzakelijk tot de praktijk.

HENRI HERMANS.

1) „Rechtvaardig arbeidsloon.“ Een ethische studie door dr. W. M. J. Koenraad pr. Uitgave van L. C. G. Malmberg, 's-Hertogenbosch.

FIRMA J. G. MEIJER - GRONINGEN

HOFLEVERANCIER
Zendt pr. postw. of Giro (3315)
140, f 1.90, f 2.40, f 2.90, f 3.40
en U ontvangt franco huis een heerlijk
GRONINGER KOEK

HET BIJZONDER HOOGER ONDERWIJS.

De „Jodenfooi“.

Op het verkiezingsprogramma der R. K. Staatspartij wordt onder meer gevraagd: „Ruimere subsidieering van het bijzonder hooger onderwijs.“

Terwijl van christ.-hist. zijde tegen de vervulling van dezen wensch in een artikel, dat wij elders aanhalen, principieel bezwaar werd gemaakt, kwam op dezelfde dag de (anti-rev.) „Standaard“ met de volgende driestar:

Ook op den Vrije Universiteitsdag te Utrecht kwam de financiële achteruitzetting van het bijzonder hooger onderwijs ter sprake.

Onze driestar over de „Jodenfooi“ was gelezen en had instemming gevonden. Geen wonder — want de schrijvende tegenstelling: de openbare universiteiten alles, de bijzondere niets, druist in tegen alle rechtsgevoel.

Al zijn wij ons bewust van verschillen, die eene tot in alle finesses gelijke bemoeiing der Overheid met universiteit en lagere school uitsluiten, toch mag de Staatskas niet alleen en uitsluitend voor de openbare universiteit worden opengesteld.

Dat mag niet, omdat de Overheid den plicht heeft ook voor haar deel te schragen en te versterken het belangrijke stuk volkskracht, dat in de stichting eener bijzondere hooge school tot uiting komt.

Eveneens ligt de rechtvaardiging in de reeks verplichtingen door de Overheid aan de bijzondere universiteit opgelegd.

Zij noodzaakt tot gestadige uitbreiding; zij noodzaakt haar tot aanzienlijke uitgaven.

„Het zou — concludeert het anti-rev. orgaan — eene belemmering der vrijheid wezen, die zij zelf zegt te eerbiedigen, indien de Overheid daartegenover aan de bijzondere universiteiten de middelen ontneemt, welke voor haar ontwikkeling levensvoorwaarden zijn.“

EEN ONTHULLING VAN „HET VOLK“.

Het geheim regeringsprogramma van den heer Albarda.

„Het Volk“ van Maandagavond brengt een artikel over de opdracht aan jhr. Ruys onder den titel: „De edelman uitverkoren“. Bij het samenstellen van dit artikel heeft de hoofdredacteur van het S.D.A.P.-sche orgaan zich heel ernstig voorgesteld.

Wij stellen ons den gang van zaken zoo voor: de S.D.A.P. heeft een verkiezingsprogramma voor de stembus van 1929. Aanvankelijk was het de bedoeling dit programma zoo te redigieren, dat de katholieken er geen principieele bezwaren tegen zouden hebben. Socialisatie werd weggewoefd. Ontwarping in 't uitzicht gesteld tegen den tijd, dat de S.D.A.P. 68 leden in de Tweede — en 34 in de Eerste Kamer zou tellen. Met een gematigd vrijzinnig-democratisch regeringsprogramma zou de S.D.A.P. zich aanbieden om zitting te nemen in een Kabinet onder katholieke leiding.

Dat was de opzet van het S.D.A.P.-sche Partijbestuur.

Doch men had buiten de linksche oppositie gerekend.

De heeren van den linkervleugel stredden met man en macht tegen het ministerialisme in de S.D.A.P. Zij kwamen met amendementen om op het verkiezingsprogramma allerlei specifiek Marxistische wenschen te brengen en om aldus den heer Albarda het aanvaarden van een portefeuille in ieder geval onmogelijk te maken. De amendementen werden niet alle aangenomen. Een program-commissie zocht binnenskamers, achter gesloten deuren, naar een middel om de tegenstellingen te verzoenen. En zoo aanvaardde het partijcongres van Nijmegen als compromis een programma, dat aan de socialistische woorddenkeuze beantwoordt, en waarvan de zakelijke inhoud wel eenigszins op een socialistisch programma begint te lijken.

De heeren Albarda c.s. hadden natuurlijk reeds vóór de verkiezingen bevestigd, dat zij, om Minister te worden in een parlementair Kabinet, van het verkiezingsprogramma der S.D.A.P. heel wat zouden moeten laten vallen. Waarschijnlijk is er toen alvast een tweede editie van het roode programma gemaakt, dat bij eventuele onderhandelingen met de Katholieken dienst zou moeten doen. Nu heeft de hoofdredacteur, van „Het Volk“, toen hij onder zijn paperassen naar het verkiezingsprogramma der R.K. Staatspartij zocht, om een artikel over de opdracht aan jhr. Ruys te schrijven, de verkeerde la opengetrokken en het geheim regeringsprogramma van den heer Albarda er uitgenomen. Zoo komt hij ertoe in „Het Volk“ te schrijven:

Laat ons niet haastig zijn met ons oordeel. Het is mogelijk, dat Ruys een programma opstelt, dat in overeenstemming is met de verkiezingsreclame die voor en door hem is gevoerd. Een programma, dat de christelijk-historische en de anti-revolutionairen met verontwaardiging wijzen van de hand. Een programma, waarop staat: aanzienlijke vermindering van de militaire uitgaven, bekrachtiging van de internationale achtereenvolgende bepaling van het eigen domeinrecht op den grond, ten einde aan pachters en landarbeiders een minimum-inkomen te waarborgen, een koloniale politiek, gericht op de emancipatie van de Indonesiërs. Het is mogelijk, dat deze edelman met de stukken in de hand aan de koninkrijk wil bewijzen, dat met de protestantsch-christelijke partijen de strijd voor het volk niet kan worden gevoerd. Indien dit de bedoeling is waarmee jhr. Ruys de Beerenbrouck de opdracht tot kabinetsformatie in beraad heeft gehouden, zal het wel spoedig bliken. Tot zoo lang schorten wij dus ons oordeel op.

De hoofdredacteur van „Het Volk“ zal, wanneer deze regelen verschijnen, zijn formidabele vergissing wel reeds hebben ontdekt. Wat hierboven wordt toegeschreven aan hen, die voor jhr. Ruys „verkiezingsreclame“ hebben gemaakt, is niet ontleend aan het katholieke programma. Het is blijkbaar het concept-programma, waarop de S.D.A.P. een Kabinet zou willen steunen, het regeringsprogramma van den heer Albarda derhalve.

Wij moeten toegeven, dat het ons, als zoodanig, meevalt. Het moge wenschen bevatten, die wij anders zouden formuleeren, van het socialisme is in dit roode-regeringsprogramma niets terug te vinden.

Sociaal-democraten zijn alleen vóór de verkiezingen veeleischend. Zij worden het misschien opnieuw, wanneer de kans op het ministerschap is verkeken. Maar men weet dan tenminste vooruit, dat niemand die radicale socialistische wenschen „au sérieux“ moet nemen.

Uit de Pers.

EEN KABINET STEUNENDE OP DE RECHTERZIJDE

„Niet in strijd met de goede trouw.“

Vóór het bericht omtrent de opdracht aan jhr. Ruys bekend werd, schreef de nieuwe hoofdredacteur, mr. A. C. Josephus Jitta, in de (groene) „Amsterdammer“ onder meer het volgende:

De meest voor de hand liggende oplossing is een nieuwe coalitie van de Rooms-Katholieken, de Anti-revolutionairen en Christelijk Historischen.

Geheel ten onrechte heeft de „N. R. Ct.“ zich gehaast te verklaren, dat zulk een coalitie in strijd zou zijn met de goede trouw. Met de redactie van de „N. R. Ct.“ zou ik het optreden van een coalitie-regering betrouwen. Maar het is iets anders een hernieuwing van de coalitie te betrouwen, dan haar in strijd te verklaren met de goede trouw.

Reeds vóór de verkiezingen hebben de Rooms-Katholieken en de Anti-revolutionairen duidelijk uitgesproken, dat zij bovendien andere combinaties en bovendien een zaken-

kabinet de voorkeur zouden geven aan een herstel van de coalitie. De kiezers, die aan deze bezwaren hun vertrouwen hebben gegeven, wisten of behoorden althans te weten, dat zij daarmee een herstel van de coalitie bevorderden.

Anders staat het met de Christelijk Historische Unie. De leiders en woordvoerders van die partij hebben zich in dit opzicht tot niets gebonden. Met opzet hebben zij dit punt in het midden gelaten.

BINNENLAND.

VORMING VAN EEN NIEUW KABINET.

Vergadering Rechtsche Kamerfracties.

Naar wij vernemen, zullen eerstdaags, ten gevolge van den 15 Juli door den Kabinetsformateur jhr. mr. Ruijs de Beerenbrouck aan de Anti-Revolutionaire, Christelijk-Historische en Rooms-Katholieke Tweede Kamerfracties gedane mededeelingen, vergaderingen der Kamerfracties worden gehouden.

ALS DE KONINGIN KOMT.

Overwerkvergunningen.

Op vragen van het lid der Eerste Kamer, den heer Ruggie, betreffende het verlenen van overwerkvergunningen door den inspecteur van den arbeid, bij het bezoek van H. M. de Koningin aan Groningen, heeft de Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid geantwoord, dat hij van oordeel is, dat het op den weg der arbeidsspectie ligt, om door het verlenen van vergunningen, als hierbedoeld, er toe mede te werken, dat op „een dag als dezen“, te weten een dag, waarop het hoofd van den Staat officieel een stad bezoekt, de werkegevers hun zaken kunnen sluiten en het daarin werkzame personeel de gelegenheid krijgt, aan de plaatselijke feestelijkheden deel te nemen.

AFSCHEID JHR. H. RAPPAARD.

Maandagochtend heeft ten bureaue van den directeur van 's Rijkswerf in Den Helder het administratieve personeel en de werkloden in dienst bij dit bedrijf, afscheid genomen van hun scheidsdend directeur, jhr. H. Rappard.

Namens de ambtenaren voerde het woord de heer Poortman, die wees op alles wat jhr. Rappard heeft gedaan voor de werf en om aan te toonen dat instandhouding daarvan een staatsbelang is. De heer van Rappard wees er in zijn antwoord op, dat waardeering van buitenstaanders hem kond laat, en dat de waardeering, zooals het personeel die thans toont, zijn grootste belooning is.

Namens de werkloden is den heer Rappard een foto aangeboden, namens acht organisaties tezamen een crapaud. Des middags heeft het gemeentebestuur een album met foto's aangeboden. De vereniging Helder's Belang en de beide plaatselijke middenstandsverenigingen boden eveneens stoffelijke huldeklanken aan.

NIEUWE STATENLEDEN.

In de plaats van den heer Ch. A. J. Frencken, te Oosterhout, die als zoodanig ontslag nam, is benoemd tot lid der Prov. Staten van N.-Brabant, de heer F. J. van de Reynt te Made.

De voorzitter van het Centraal Stembureau heeft den heer B. H. Sajat, te Amsterdam, benoemd verklaard tot lid der Provinciale Staten van Noord-Holland.

KANAAL AXEL—HULST.

Onderzoek nog niet geëindigd.

Op de vraag van het lid der Tweede Kamer, den heer Kortenhout, betreffende den aanleg van een kanaal van Hulst naar Axel'sche Sassing, heeft de Minister van Waterstaat geantwoord, dat omtrent den aanleg van een kanaal van Hulst naar Axel'sche Sassing verschillende rapporten zijn ontvangen, doch het onderzoek hiernaar nog niet is geëindigd, zoodat nog geen beslissing kon worden genomen.

F. A. P. RIETFORT HAARLEM

KRUISWEG 60
ALTAAR- EN KERKLINNEN
ZUIVERE BEPROEFDE QUALITEITEN

KERKELIJK LEVEN.

Pater Amandus (B. A.) Kruitwagen O.F.M. †. Te Rotterdam is Zondag in het Sint Franciscus Gasthuis overleden pater Amandus (B. A.) Kruitwagen O.F.M.

De overledene werd in 1860 te Rotterdam geboren en trad in 1880 te Maastricht in het Noviciaat van de Orde der Minderbroeders. In 1886 werd hij priester gewijd en was achtereenvolgens leeraar aan het gymnasium te Venray en kapelaan te Zalt Bommel en Amsterdam (H. Antonius van Padua). Na een ernstige ziekte werd hij in 1892 benoemd tot kapelaan in de parochie van den Boschkrant te 's Gravenhage. In 1910 volgde zijn benoeming tot pastoor der St. Franciscus-parochie te Nijmegen. In Januari 1926 werd hij door een beoerpte getroffen en naar het Sint Franciscus Gasthuis te Rotterdam vervoerd, waar hij na een geduldig gedragen lijden thans is ontslapen.

Zilveren klooster-jubiläum.

De Eerw. Fraters M. Paulus (J. H. Visser), M. Jacobus (J. J. Wirtz) en M. Thomas (J. J. Doodkorte) zijn Woensdag 24 Juli, vijftienjarige jaren in de Congregatie der Fraters van O. L. Vrouw van 't H. Hart te Utrecht.

Met het oog op de vakantie en de retraite, hopen de Eerw. fraters M. Paulus en M. Jacobus, die aan de Kweekschool te Hilversum verbonden zijn, aldaar hun zilveren feest te vieren op Zondag 21 Juli a.s.

De eerw. frater M. Thomas, die verbonden is aan de St. Jozefkweekschool te Utrecht, hoopt het te vieren op Woensdag 7 Aug. a.s.

Zilveren Pastoorsteest.

Pastoor J. v. d. Horst.

Te Loosduinen is Zaterdag en Zondag het zilveren pastoraat gevierd van pastoor J. v. d. Horst.

Zaterdagavond om acht uur werd de Jubilaris onder klokgeluid op waardige wijze door ongeveer vijftig bruidjes aan den ingang der Kerk afgehaald, waarbij de Jubilaris verzeld was van kapelaan Kleef en den heer W.

VOORNAAMSTE NIEUWS.

BINNENLAND.

Persstemmen over de opdracht aan jhr. Ruijs de Beerenbrouck. (blz. 5)

KERKELIJK LEVEN.

Pater Amandus Kruitwagen O.F.M. †. (blz. 1)

SOCIAAL LEVEN.

Negende jaarvergadering van den Ned. R. K. Bond van Schoenwinkeliers en Schoenmakers-patroons. (blz. 9)

GEMENGD NIEUWS.

In Amby gingen zeven woningen in vlammen op. (blz. 11)

BUITENLAND.

Nieuw grensincident Joego-Slavië Bulgarije. (blz. 6)

De overstromingsramp in Turkije. — Meer dan 500 slachtoffers. (blz. 6)

Te Montgomery (Ver. Staten) stortten twee huizen in. — Verscheidene menschen bedolven. (blz. 7)

Aardbeving in Perzië. — Vele dorpen verwoest. (blz. 6)

Het Chineesch-Russisch conflict. — Van beide zijden worden de militaire maatregelen voortgezet. — Russische vredesonderhandelingen per vliegtuig gearriveerd. (blz. 7)

TELEGRAFISCH WEERBERICHT.

Waarnemingen verricht in den morgen van 16 Juli, medegedeeld door het Kon. Ned. Met. Inst. De Bilt.

Hoogste barometerstand 768.9 te Groningen. Laatste barometerstand 755.9 te Vardö.

Verwachting.

zwakke tot matige Oostelijke tot Zuidelijke wind, helder tot half bewolkt warm en droog, later eenige kans op onweer.

Zon op 4.58 Maan op 5.01 n.m.
Zon ond. 9.13 Maan ond. —
21 Juli V. M.

Th. Hartman, Kerkmeester te Loosduinen.

Hierna volgde een kort plechtige Lof, waarbij de Jubilaris werd geassisteerd door de beide kapelaans der parochie.

Om halftien bracht de Muziekvereniging St. Cecilia den Jubilaris in den voortuin der pastorie een Serenade.

De Zondagmorgen ving aan met een alg. H. Communie der Parochianen, waarna om tien uur de plechtige Hoogmis door den Jubilaris werd opgedragen, wederom geassisteerd door de beide Kapelaans. Het zangkoor zong de Missa „Lauda Sion“ van Hubert Cuyper.

Ongeveer 12 uur had de aanbieding van het H. Hart-monument plaats. Nadat het beeld, vervaardigd in de kunstateliers van Brom te Utrecht, van het omhulsel was ontdaan, volgde bij monde van den heer W. Th. Hartman, een keurige toespraak. Spr. deelde mede, dat de bloemen om het beeld een geschenk der schoolkinderen waren.

Hierop volgde de wijding van het H. Hart-beeld.

Te half drie had de receptie op het G. D. A-terrein plaats. Bij de receptie merkten wij o.m. den Deken van Poeldijk, Pastoor Annegarn, Pastoor Konijn, Kap. v. Beus, Rector Halkes, Kampschöer, burgemeester van Monster, wethouder Quant, den heer O. A. Norderp, lid van den Gemeenteraad, den heer Em. Brom, maker van het H. Hart-monument, onder architect Moll en M. Schrader, opzichter.

Na deze receptie volgde een geestumeerde voetbalwedstrijd. Te half acht volgde het plechtige Shuins-Lof, waarbij de Jubilaris werd geassisteerd door pastoor Konijn en kapelaan van Beus.

Onder het Lof hield de Jubilaris een korte toespraak en dankte allen.

De Harmonie gaf tot besluit van 9—10 uur een concert op het G. D. A-terrein.

Kerkconsecratie te Arnhem.

Maandagmorgen vond op den Geitenkamp, de jonge voorstad van Arnhem, de plechtige consecratie plaats van de St. Jozefkerk, met den bouw waarvan door den hoogeerw. heer F. L. Stockmann, Deken van Arnhem, de kerk was ingewijd.

Na de consecratie, waarbij Mgr. geassisteerd werd door de geestelijkheid der stad, werd een pontificale plechtige H. Mis opgedragen, tijdens welke H. Mis een broer van den pastoor der St. Jozefkerk, pastoor L. van de Loo, te Heteren (Betuwe) een schitterende feestpredicatie hield.

Behalve de geheele geestelijkheid der stad woonden van de burgerlijke autoriteiten Arnhem's burgemeester, Mr. S. J. R. de Monchy, de wethouder van Sociale Zaken, de heer J. W. H. M. Meijer, en de directeur van Gemeentewerken, de heer ir. M. A. Brinkman-Visser een groot deel der plechtigheden bij.

Plechtige Eerste Steenlegging.

Maandagmorgen heeft onder groote belangstelling de plechtige eerste steenlegging plaats gehad van de nieuwe kerk van den H. Antonius en de H. Barbara, Oostend, de neogotische parochiekerk van Thiburg.

Nadat de pastoor der nieuwe parochie om half tien in de parochiekerk, Hoefstraat, een H. Mis had opgedragen, begaven de genodigden zich naar het terrein aan de Hoefstraat, waar de nieuwe kerk zal verrijzen. Het terrein was geheel gepaveiseerd.

Onder de aanwezigen merkten wij o. a. op de loco-burgemeester, mr. J. van de Mortel alsmede de wethouder van Rijen en Van Ouden-hoven en de gemeentesecretaris, de heer Van Dusseldorp, de welerev. heer W. P. A. M. Mutsaers, benoemd pastoor der nieuw op te richten parochie van de H. Theresia, vader Padberg van de paters missionarissen van Mill Hill, pater van Rooy, Groot Poentencier van den St. Pieter te Rome, pater van Dinther, M. S. C., van het Missiehuys Bredascheweg, het kerkbestuur der nieuwe parochie, de Gerdiaan der Paters Capucijnen, de architect der kerk,

GOEDKOOPE TREIN

met „verzekering tegen regen“

van Amsterdam t/m Amersfoort
naar Arnhem en Nijmegen
op de Dinsdag t/m 3 Sept.
Zie aansluit- en strooibijetten.

steeds hechtere eenheid. Met begeleiding der
muziekanten van Grootebroek werd geëscorteerd
het „Aan U, o Koning der Eeuwen“ gezongen,
waarna deze schitterend gesloegde vergade-
ring afging.

UIT DE STAATSCOURANT.

Onderzoekingen.

Toegekennd zilveren ere-medaille Groot-
Maurits-orden: aan J. van Goudswaard te Stro-
odorp, voorwerker bij landbouwwerf „Steen-
hove“ te Wisselkerke; in brons aan C. de Graaf,
landarbeider op boerderij „Landlust“ te Stro-
odorp.

AMSTERDAM.

Onderwijszaken.

Nieuwe lectoren aan de
Gem. Universiteit.

Aan den Raad wordt voorgesteld om bij de
faculteit der Handelswetenschappen der Gem.
Universiteit twee lectoraten in te stellen voor
de vakken toegepaste bedrijfshuishoudkunde
en administratieve statistiek en controleleer
en om tot lector in deze beide vakken te benoe-
men de heeren L. van Essen en G. P. J. Hoge-
weg.

Commissie van toezicht
op het M. O.

B. en W. hebben ter benoeming van een lid
der commissie van toezicht op het M. O., ter
vervulling van de vacatures P. Bredius het
volgende dubbelaf opge maakt: H. B. De Boer,
dr. H. J. Damen, arts.

Concert Oosterpark.

A. S. Zondag 's morgens van 7.30 tot 9.30 uur
wordt een concert gegeven door het Dubbel
Mannen Kwartet „Ars Musica“, directeur de
heer Jacob Hamel, met medewerking van me-
vrouw Sicking-De Veer, mezzo-sopraan, en
de heeren G. J. van den Hoek en Hoeve, fluit-
duo en piccolo-solo. Accompaniement mej. Riek
van Arem.

Brandgevaar in de IJbosch- en Volewitschool.

In verband met een onlangs voorgekomen
brand in een klasse van de IJboschschool, welke
brand is ontstaan door het wegvallen van een
kachelpijp, is het noodzakelijk, maatregelen te
nemen, om dit hoon schoolgebouw, waar-
in ook de Volewitschool is gevestigd, zoo-
veel mogelijk tegen brandgevaar te bescher-
men.

De kosten van de noodig geoordeelde veil-
heidsmaatregelen worden voor beide scho-
len te zamen op 560 geraamd.

B. en W. stellen den Raad voor deze maat-
regelen te nemen.

Trouwboekjes bij het aanvragen van ondertrouwen.

Op de vragen van het raadslid mev. Ti-
lanus inzake het overleggen van trouwboek-
jes bij het aanvragen van ondertrouwen an-
woorden B. en W. dat intendaat het trouw-
boekje bij een dergelijke aanvraag moet wor-
den overgelegd.

Aan twee afdelingen van het gem. Bureau
voor Maatschappelijke Stenu is het voorge-
komen, dat de trouwboekjes, van het stempel
van genoemd bureau werden voorzien.

Uit dit feit blijkt reeds, dat het niet wegens
een algemeen voorschrift gebeurde.

Zoodra dit ter kennis van B. en W. kwam
en dat was reeds vóórdat mev. Tilanus haar
vragen stelde, is opdracht gegeven de trouw-
boekjes met meer van een stempel te voor-
zien.

Nieuwe speeltuin.

Benoorden het H.

Tot voor kort had de speeltuin „Ons
Belang“ een speeltuin in gebruik aan de Se-
ringestraat. Zij moest dezen tengevolge van
de definitieve bestemming der terreinen ont-
ruimen. Tegelijkertijd moest ook de buurt-
en speeltuin „Zomers Buiten“, aan den
Wingerdweg haar terrein aan de Smeewal-
straat ontruimen. B. en W. achten den aan-
leg van een nieuwe speeltuin dringend nood-
ig, waarbij nog komt dat beide verenigingen
besloten hebben tot fusie over te gaan en
een nieuwe vereniging te stichten, ge-
naamd „Ons Belang — Zomers Buiten“. Aan
deze vereniging zouden B. en W. een nieu-
wen tuin in gebruik wenschen te geven, op
een gedeelte van het thans in aanbouw zijnde
Florapark aan den Wingerdweg. De kosten
van den aanleg worden geraamd op 38.000.
B. en W. wagen den raad daarvoor credit.

Oproeping.

De Commissaris van Politie in de 3e Sectie,
bureau Leidschepijn te Amsterdam, verzoekt
hij, die op Maandag 8 Juli j.l. des namiddags
omstreeks 2 uur zagen, dat op den openbaren
weg, in de Hobbemastraat, hoek P. C. Nooit-
straat alhier, een wielrijder op een troep kin-
deren leede, echter bijtijds wist te remmen
en een der kinderen met zijn voorwiel raakte,
zich ten spoedigste aan zijn bureau te ver-
voegen, tot het verstrekken van de gewenschte
inlichtingen.

Meerkantige oproeping.

Den inzittenden van auto's, die op Dinsdag
25 Juni j.l. des namiddags 4 uur getuigen wa-
ren van de botsing tusschen een race auto en
een luxe auto op den Haarlemmerweg tus-
schen Halfweg en Amsterdam, worden alsnog
verzoekt tot het geven van inlichtingen in het
belang van het justitieele onderzoek inzake
zich ten spoedigste te voervoegen aan het po-
lieiebureau Admiraal de Ruiterweg 226 A'dam,
Tel. 32781.

Oproeping van een minderjarige.

Namens de moeder verzoekt de Commis-
saris van Politie in de 3e Sectie, bureau Lei-
dschepijn te Amsterdam de oproeping en te-
rebrenging van den minderjarige Piet Ham-
ming, geboren te Amsterdam, 10 Augustus
1917, die op Zaterdag 13 dezer voormiddag
omstreeks 9 uur de onderlijke woning heeft
verlaten en sindsdien spoorloos is.

Signalement: klein voor leeftijd, gezet post-
uur, blonde ogen, donkerbruin broek, don-
kerblauwe gestreepte sportbroek, zwarte
sportkousen en zwarte rijchoenen; hij is
blootshoofde.

Auto tegen een tram.

Daar een chauffeur, die met zijn auto uit de
Jacob van Campstraat kwam aanrijden, een
naderenden motorwagen van lijn 41A te last
opmerkte, kwam zijn auto met dezen wagen
in botsing. Tengevolge hiervan kwam de auto
onder het voorwiel van den motorwagen te-
recht en ontstond er kortsluiting, waardoor
het voorwiel in brand geraakte. Er maakte
zich van het publiek een lichte paniek mees,
terwijl een autobestuurster met haar auto het
trotsch opreed, waarbij een persoon werd
aangereden.

RECHTZAKEN.

Wilde chauffeur.

De waarnemend kantonrechter te Leiden,
mr. H. Vos, heeft den chauffeur P. van I. uit
Oegstgeest, die aldaar met zijn auto in een woning
waart hi had gereden en toen een jongetje
heeft aangereden, waardoor dit ernstig werd
verwond, veroordeeld tot acht dagen prin-
cipale hechtenis.

Het O. M. had een geldboete gevorderd
van 750 sch. vijf dagen hechtenis.

Diefstal met geweldpleging.

De Vacantiekamer der Rechtbank te Am-
sterdam, heeft in de zaak van den 19-jarigen
loopjongen, die op 13 Mei kl. in een woning
aan de Mauritskade de 78-jarige schoonmoeder
van zijn patroon gewelddadig aangevallen en
zich vervolgens een bedrag van f 104.— toe-
geëigend had, een onderzoek gelast naar de
geestvervalsing van den verdachte.

Berucht inbreker veroordeeld.

In den nacht van 13 op 14 Mei is in een
horlogewinkel in de Oude Hoogstraat ingebro-
ken. De inbreker is ontbonden en sieraden ter
waarde van f 600.— Een jong echtpaar,
dat de zaak dreef, was hierdoor geheel ge-
maard. In verband hiermede heeft vóór de
Vacantiekamer der Rechtbank alhier terecht-
gestaan de beruchte recidivist Van der Schaaf.
De Rechtbank heeft hem, overeenkomstig den
aanslag van het O.M., veroordeeld tot drie jaren
gevangenisstraf.

Wegens verdachtheden veroordeeld.

De Vacantiekamer der Rechtbank te Am-
sterdam deed uitspraak in de zaak van een
tijdelijk schrijver bij de belasting te Amster-
dam, die zich bij herhaling heeft schuldig ge-
maakt aan valsheid in geschrifte, gepaard
gaande aan verduistering op groote schaal
van eenige duizenden guldens. Een ander
was verd. mogelijk gemaakt, doordat belasting-
betalers, die te veel belasting hadden betaald
en deswege een kaart hadden ontvangen, hou-
dende het verzoek om bij den ontvanger het
te veel betaalde te komen terugvorderen, niet
kwamen opdagen. Hiervan maakte verd. mis-
bruik door kwitanties uit te schrijven, die hij
teekende met de namen der niet verschenen
personen en vervolgens de bedragen aan zich-
zelf afbetaalde.

Overeenkomstig den eisch van het O.M.,
legde de Rechtbank verd. een jaar gevangenis-
straf op. In haar voornamelijk overwoog de recht-
bank eenzijdig dat verd. zich steeds bij de
gemeente-gastbier ook aan ernstige knoeien-
rien met cokes-leveranties heeft schuldig ge-
maakt; anderzijds dat, wat de fraude bij de
belastingen betreft, het verd. zeer gemakkelijk
is gemaakt, de feiten te plegen.

Hetters veroordeeld.

De Vacantiekamer der Rechtbank te Am-
sterdam heeft uitspraak gedaan in de zaak
van drie personen, die groote partijen gestolen
goederen, bestaande uit bonten, zijden kousen,
dames-ondersoorten en eenige duizenden
Dubaisigaretten, hadden opgekocht.

De eerste der verdachten, zekere Van der
V., had terechtgestaan wegens heling, de beide
anderen, G. M. en J. v. d. B., wegens het
voortzetten misdrijf van heling.

De Rechtbank legde v. d. V., die recidivist
is, twee jaren gevangenisstraf op, o.m. over-
wegende dat verd. bijkbaar deel uitmaakt van
een organisatie, ten doel hebbend, gestolen
goederen ten gelde te maken. M., die ook re-
cidivist is, werd een jaar gevangenisstraf op-
gelegd, terwijl de Rechtbank voorts v. d. B.,
die nimmer tevoren met de justitie in aanra-
king is geweest, tot negen maanden voor-
waardelijke gevangenisstraf veroordeelde, met
een proeftijd van drie jaren.

De toepassing der psychopaatwet.

De Vacantiekamer der Rechtbank te Am-
sterdam deed uitspraak in de zaak van een
bakkersloopknecht, die terecht had gestaan
wegens verduistering van een klein bedrag
ten nadele van zijn patroon.

De Rechtbank veroordeelde de man tot twee
weken gevangenisstraf, met aftrek van twee
weken preventieve hechtenis, en met de be-
palings, dat verd. ter beschikking zal worden
gesteld van de regerings, teneinde van ha-
restwege te worden verpleegd.

Verd.: „Maar ik ben bij mijn volle verstand!“
De president: „Ja, maar het gesticht, waarin
u een plaats krijgt is bestemd voor menschen,
die, net als u, wel bij hun positieven zijn, maar
toch anders zijn dan andere menschen.“

Verd.: „En hoe lang moet ik daar blijven?“
Pres.: „Een paar jaar misschien, tot u ge-
heel genezen bent. U hebt veertien dagen tijd
om in hooger beroep te gaan.“

Verd.: „Neen, ik doe maar liever meteen
afstand!“

Laatste Berichten.

UIT ANDERE PLAATSEN.

Gemeenteraad van Arnhem.

In de Maandagmiddag gehouden vergade-
ring van den Raad der gemeente Arnhem
werd afwijzend beschikt op een verzoek om
subsidie van het Schoolbestuur van de te
„Hertogenbosch vanwege den Ned. R.K. Po-
lieiebond „St. Michiel“ gevestigde politievak-
school, evenals een verzoek van gelijke strek-
king van den Alg. Bond van Politiepersoneel
in Nederland.

De heer Hermans stelde naar aanleiding van
dat laatste verzoek voor, nu het diploma van
den Alg. Bond zal worden erkend, evenals dat
van de beide andere politiebonden. Dit voor-
stel werd aangenomen met 16-14 stemmen.

Goedgekeurd werd het voorstel van B. en
W. om aan verzeigers, welke, ter beoor-
deling van B. en W., bijverheeronderwijs
geven (o.a. de R.K. Nijverheidsschool voor
meisjes), doch niet worden gesubsidieerd op
grond van de Nijverheidsonderwijswet, met
inzage van 1 Jan. 1930 eerste bijdrage uit de
gemeentekas te verlenen van 75 pct. der
setto kosten, doch nimmer meer dan noodig
is om het tekort van een jaarsschooling te de-
kken.

En de behandeling van de gemeentebegro-
ting voor 1930 werd den Raad medegedeeld,
dat door B. en W. een tweetal deskundigen
buiten de gemeente opdracht was gegeven
om te zien, of door zoorgaanst, even-
tueel concentratie van de verschillende werk-
plaatsen van de gemeente bezuiniging zoude zijn
te bereiken.

Thans stelde B. en W. voor om ten be-
noeven van het bovengenoemde door de deskun-
digen ingediend rapport beschikking te stellen
om bedrag van f 1740.— Na eenige discussie
werd hierop besloten.

Na afwijping discussie werd goedgekeurd
het afwijpende rapport van het terzake ge-
maakte onderzoek van den Apeldoornschen
weg en in verband hiermede het toegestane
bedrag voor den aanleg van wegen op „Alte-
weer“ te verhogen met f 668.174.

Hierin werden de discussies geopend over
het voorstel van B. en W. om over te gaan
tot de instelling van een school-lanterndienst,
betreft met het gemeentekantoor toezicht op en be-
handeling van het geluid van heeringen die
openbare en bijzondere lagere scholen.

GEMENDE NIEUWS.

Ouweroude schied- en kunsthistorici,
te een haren beoogd te Kerkrade zag de
dierige R. v. O. een zwart vogel, die hij

met een schot uit zijn oud kersenheiders-ge-
weer wilde verdrijven. Met zijn ene hand —
waarin hij zijn brandende pijp hield — greep
hij in den jaskak vol kruut. Er volgde een ont-
plofing, waarbij de jas in brand vloog en de
hand met ernstige brandwonden werd overdekt.

Gestrand en weer vlot gebracht.

Hedenochtend te ruim een uur is het Ameri-
kaansche stoomschip „Federal“, komende van
Antwerpen met bestemming naar Amerika, op de
Baltischebaai in de Westerschelde vastgeraakt.
Hedenmorgen te 10.20 uur is het door vier Bel-
gische sleepboten weer vlot gebracht.

ONDERWIJS.

R. K. Mulo-examen.

MAASTRICHT. Oetj. 24 cand. Geslaagd:
L. Hassink, A. Kesselaar, L. J. Morreau, N.
J. Morreau, Th. Mulder, H. Poulissen, H.
Schmedding, L. Hochstenbach, allen Maas-
tricht; H. Huynen, L. Meertens, Eysden; J.
a Campo, Merkbeek; P. A. Lebbink, Bruns-
sum; H. Gilsen, L. Röttgens, H. Weinberg,
Vaals; M. H. Dauphin, H. G. v. Keuchten,
Maastricht.

LANDBOUW.

Centrale Eier-veiling te Gouda.

Dezer dagen vergaderden te Gouda een aan-
tal afgevaardigden van Pluimveehoudersvereeni-
gingen uit Gouda en omgeving, onder leiding
van het Bestuur der Vereniging tot bevorder-
ing van de Pluimveehouderij in Zuid-Holland
(de V.P.Z.H.), ter bespreking van plannen tot
oprichting van een centrale eierveiling te Gouda.
Op deze vergadering, die was uitgeschreven op
verzoek van de Vereniging van Pluimveehou-
ders te Stolwijk werd uitvoerig aan gedachten
gewisseld over de wenschelijkheid den afzet
van de pluimveeproducten in betere banen te
leiden, waartoe de oprichting van een Centrale
Veiling te Gouda door velen wenschelijk en
noodzakelijk werd geacht, mede in verband met
de omstandigheid, dat bij Burgemeester en
Wethouders van deze gemeente plannen schijn-
den te bestaan om het marktwezen te reorgani-
seren.

Aangezien het hier een aangelegenheid betrof
waarover zonder behoorlijke voorbereiding geen
besluiten konden worden genomen, werd eene
Commissie benoemd, bestaande uit de heeren
Van Asperen, Vervenne, Van der Horst, Ro-
meyer, Molenaar, Van der Zwaard, Den Hollan-
der, zoonmede de leden van het dagelijks be-
stuur der V.P.Z.H., die op korten termijn de
mogelijkheid van het tot stand komen van eene
Centrale Eierveiling te Gouda zal onderzoeken
en zoo spoedig mogelijk voorstellen terzake aan
het bestuur der provinciale vereniging zal in-
zenden.

Alvorens deze plannen in te zenden, zal zoo
noodig opnieuw met de vorenbedoelde vereeni-
gingen eene bespreking gehouden worden ten
einde na te gaan in hoeverre deze hare instem-
ming hebben.

LUCHTVAART.

Luchtverkeer.

Dit jaar heeft de K.L.M. besloten, haar
transitdienst, welke Scandinavië verbindt
met Londen, Parijs en Brussel, gedurende de
maanden Juni, Juli en Augustus, ook des Zon-
dags te handhaven.

Van den eersten Zondag af is deze maat-
regel met goed gevolg bekrond geworden.
Zondag 14 dezer is echter een recorddag ge-
weest. Alle vliegtuigen van Noord naar Zuid
en van Zuid naar Noord waren vol bezet; de
dienst uit Parijs moest worden verduubeld om
aan de talrijke aanvragen te voldoen.

DE GROOTE BRAND TE FRANKFORT.

Honderdduizenden schade.

FRANKFORT a/M., 16 Juli (W. B.) De
grote brand in de Gallus-wijk, waaromtrent
reeds gemeld werd, had Dinsdagochtend om
6 uur een ongewoon grooten omvang an-
genomen. Een geheele reeks van fabrieks-
gebouwen en loodsen, alsmede groote in de
open lucht opgestapelde voorraden zijn een
prooi der vlammen geworden. 's Middags was
de taak van de brandweer nog niet beëindigd,
daar groote steenkoolvoorraden onder een
geweldige rookontwikkeling voortbranden.
Het meest had de firma Burmeister-Weiss-
Bilger te liiden, wier etablissement totaal
verwoest werd. De schade belooft vele
honderdduizenden Markten. De oorzaak van
den brand is niet bekend. Men vermoedt zelf-
ontbranding in de opslagplaatsen van Bur-
meister.

HET CHINEESCH-RUSSISCH CONFLICT.

Sovjetonderhandelaars niet toegelaten.

Uit Kowno wordt d.d. 16 Juli gemeld:
Naar uit Moskou bericht wordt, heeft de
Chineesche zaakgelastigde te Moskou Maan-
dag de regering van de Sovjet-Unie mede-
gedeeld, dat hij overeenkomstig de instructies
uit Nanking, gedwongen is den Sovjet-ingenieur
Serebriekow, die met de regering te Moekden
wilde onderhandelen, een visum naar China
te weigeren. Serebriekow heeft in 1924 in op-
dracht van de Sovjetregering verschillende
politieke onderhandelingen met China gevoerd.
Serebriekow behoort tot de groep Stalin en
heeft nog andere politieke opdrachten voor de
Sovjetregering in het buitenland ten uitvoer
gebracht. Daar de Chineesche regering een
visum weigert, heeft de Russische regering
besloten af te zien van de reis van Serebri-
kow naar China.

De spanning tusschen China en Rusland.

NANKING, 16 Juli (Reuter.) Het ultimatum
der Sovjets werd gisteren aan Tsjang Kai Sjek
overhandigd. Volgens een half-officieele ver-
klaring werden 5000 Chineesche soldaten ge-
zonden ter versterking der oostelijke sectie
van den Chineeschen Oosterspoorweg terwijl
10.000 andere geconcentreerd zijn in de grens-
stad Mansjoel, waar zij vlak tegenover de
Russische troepen staan.

TOKIO, 16 Juli (Reuter.) Ofschoon men hier
nog vast geloof dat het Russisch-Chineesche
conflict op vredelievende wijze zal worden ge-
regeld, zijn de bladen eenstemmig in hun ver-
oordeeling van 't inbezitten van den spoor-
weg door China, daar men dit beschouwt als
een schending der internationale gebruiken.

Japansche troepen naar Moekden.

Uk Tokio wordt d.d. 16 Juli gemeld:
Het Japanse ministerie van oorlog heeft be-
volen, dat een Japans regiment, onmiddellijk
van Dairen naar Moekden moet vertrek-
ken ter bescherming van het Japansche spoor-
wegnet in het Noordelijk gedeelte van Mand-
sjoerie.

In opdracht van het Japanse ministerie
van oorlog heeft generaal Takanagi zich naar
Charbin begeven, om de politieke verhoudin-
gen in Noord-Mandsjoerie te bestudeeren.

De toestand des konings.

LONDEN, 16 Juli (Reuter.) Het officiele
bulletin aangaande den toestand des konings
luidt: De koning had een goeden nacht. De
plaatselijke zoowel als de algemeene toestand
zijn bevredigend.

HANDELSBERICHTEN.

AMSTERDAM, 15 Juli.

Granen. (Notering Amst. Korenbeurs.) Mals
Java mixed disp. f 224; id. witte disp. f 222; id.
dische witte disp. f 220, alles gestort; Java gele
disp. f 280, in balen; Amerik. mixed disp. f 228;

La Plata verwacht 5 Aug. per s.s. „Delfland“ f 224;
6 Aug. per s.s. „Marlew“ f 222; per s.s. „Cam-
brian“ f 222; „Pencarrow“ (vermoedelijk ge-
stoomd) f 222. Lijnkoeken. N.-Amerikaansche
loco f 13.65, Sept./Dec. levering f 14.15, S. K. loco
en stoomende f 13.70, inlandische voorslag loco
f 13.75, Sept./Dec. levering f 14.10.

Binnel. Granen. (Boerennotering.) Oude
tarwe f 122-124, rogge f 102-104, chevalier-
gerst f 112-114, haver f 104-106, duivelboonen
f 14-16, alles per 100 K.G.

Koffie. Loco Superior Santos 63 ct. loco Ro-
busta f.a.o. 54 ct. Algeaadan 19 bn, Suriname Liberia,
ex diverse schepen.

Suiker. Prijsloosend, Aug. f 13% en Dec. f 14%
te koop, Mei f 14% geboden.

Oliën. Notering per 100 K.G.:
Raapolie vliegend f 54.
Lijnolie vliegend f 41, Aug. 37%, 37%, Sept./
Dec. 37%, 36%, Jan./April 36%. Steming vast.
Prijzen van Olie per H.L.:
Raapolie vliegend f 49%.

Lijnolie vliegend f 38%.

Suiker. Witte kristal. Notering op termijn:
Gelast. Gebod. 15 Juli 16 Juli 17 Juli 18 Juli 19 Juli 20 Juli 21 Juli 22 Juli 23 Juli 24 Juli 25 Juli 26 Juli 27 Juli 28 Juli 29 Juli 30 Juli

Stemming prijs. Omzet 62 x 50 tons.

Specieën. Notering op termijn.
Opge maakt door de Amst. Lij. Kas

Peeer. Notemaskaat.

Stemming kalm. Omzet —

Rubber. Not. op termijn van Crepe was als volgt:

Omzet 42.500 kilo. Steming vast.

AMSTERDAM, 16 Juli.

Koffie. (Contract)

Ochtend Middag 16 Juli 15 Juli 16 Juli 15 Juli

Stemming kalm. kalm.

PURMEREND, 16 Juli.

Kaas. Aangevoerd 24 partijen kleine fabrieks-
met R.M. f 45.50; 43 partijen kl. boerenkaas met
R.M. f 50; 1 partij fabriekscommissie met R.M.
f 45.50. Aangevoerd 55.000 K.G. Handel goed.

Boter. Aangevoerd 1987 K.G. f 1.70-2.60 per
K.G. Webster f 1.35-1.80 per K.G.

Vee. Aangevoerd 250 vette runderen f 0.75-1.10;
65 vette kalveren f 1.20-1.40; 378 vette varkens,
v. d. slacht, 88-92 ct.; zoutvrij 90-95 ct. per K.G.;
254 melk- en geldkoeken f 1.25-1.75; 85 stieren; 34
paarden f 100-200; 188 nuchtere kalveren v. d.
slacht, f 13-38; v. d. fokk. f 12-30; 69 magere
varkens f 36-54; 172 biggen f 28-36; 478 schapen
f 28-42; 478 lammeren f 15-23 per stuk; 12 bok-
ken; reepkens f 0.12-0.30.

Eieren. Kippen f 6.00-6.75; eendieren f 5.40
per 100 stuks.

Kippen. A. aanvoer 21825 stuks, f 5.90-6.80;
Eendieren. A. aanvoer 9683 stuks, f 5.70-5.80
per 100 stuks.

BODEGRAVEN, 16 Juli.

Kaas. Aangevoerd 396 partijen Goudsche kaas,
17.578 stuks, 140.62

Advertentiën.

DR. P. J. BOSCH VAN
BRABESTEN
W. S. DEL CORRAL
10-7-29. 4910

JAN J. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

HUIJ IN DE
Huishouding

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

WIA DESSERS.
10-7-29.
J. H. HONERAMP
WIA DESSERS.
10-7-29.

Laatste Week Restanten- Opruiming

SPOTGOEDKOOPE AANBIEDINGEN
IN RESTANTEN VAN SERIES:

Costumes - Regenjassen
Demisaisons - Sportkleding
Jongenscostumes - Regenjassen
en waschbare Kinderkleding

Op de nieuwste gemaakte goederen
10% KORTING

P. van den Brul
NIEUWENDIJK 184 tegenover de Beurspoort
GEOPEND TOT 6 uur - ZATERDAGS TOT 10 uur.

UITVERKOOP

Madeleine
CORSETTEN

Model G 319
Ons voordeligste
en tevens pr.
gevoerde Corset.
solide rose broche.
Practisch versterkt
maagdeelte.
4 jarretels, alle maten

2.95

Model G 321
Lang model Corset
let, van solide rose
broche. Breede
binnengordel.
25 centimeter hoog.
4 jarretels, alle maten

2.95

Model G 315 - Wrap-Round Corset, voor slanke en
middelmatige figuren. Rose zijden broche.
Elastische zijpanden, uit een stuk geweven.
4 jarretels, maten 70-86.

3.25

GERZON

UITVERKOOP TRICOTAGES

TRICOT HEMDE in tricot 45'	TRICOT HEMDE prima maco 95'	PANTALON van tricot 75'
PANTALON COMBINATION h. d. 40 145'	CHEMISE ENVE GPE in tricot 75'	DIRECTOIRE van a. w. w. tricot 95'
DIRECTOIRE van prima kwaliteit tricot 55'	DIRECTOIRE van prima kwaliteit tricot 85'	DIRECTOIRE van prima kwaliteit tricot 155'

GERZON

GEVRAAGD

BUREAU OF REIZIGER

voor de advertentie-rubriek

voor een R.K. MAANDBLAD op
onderwijsgebied.

Brieven onder No. 4911, Bureau „De Tijd“.

HEEMSTEDEN'S WONINGBUREAU CORNS. L. KWAK
Wie zich vestigen wil te Heemstede of omstreken (lage be-
lasting) vrage onze geïllustreerde woningids.
HEEMSTEDENSCHE DREEF 276, HEEMSTEDEN.

UITVERKOOP

GARNITUUR

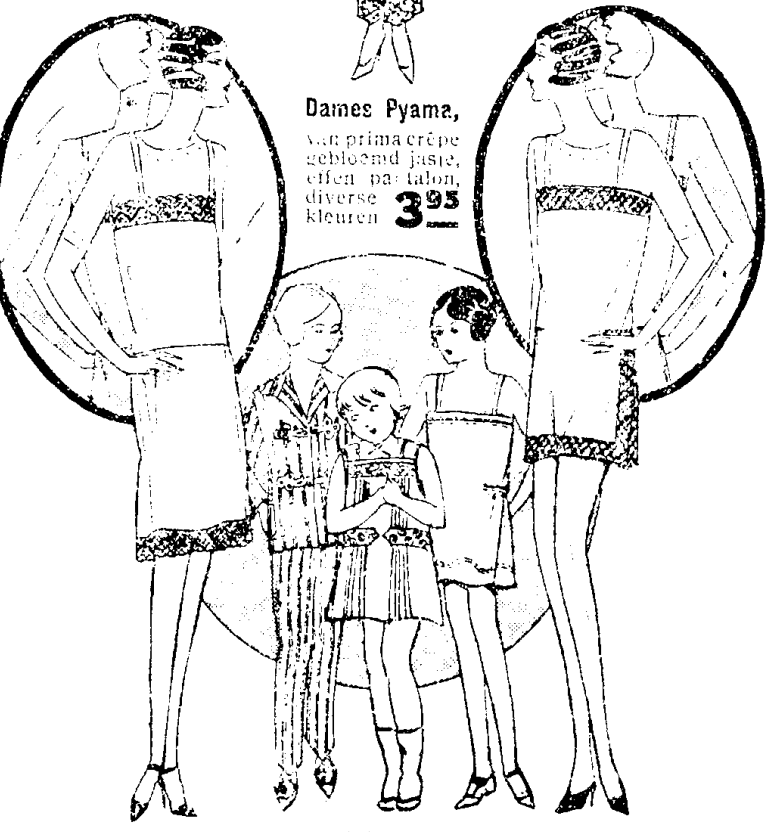
van prima katoen met fraai
Valencienne kant, bewerkt
in diverse kleuren
Hemd 1.45
Pantalon 1.45

GARNITUUR

van prima katoen met fraai
handborduurwerk
hemd 0.98
Pantalon 0.98
Nachthemd 1.95
Onderrok 1.95

Dames Pyjama

van prima crêpe
gebloemd jasje,
elken op zijn
diverse
kleuren **3.95**

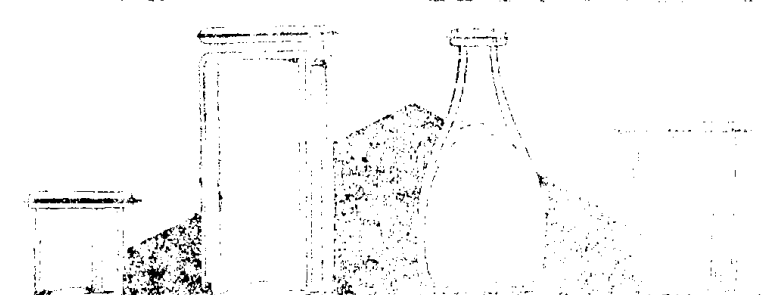

Onderjok van prima katoen, onder en boven met valencienne kant in div. kleuren 98'	Kinder- pyjama gestreepte zephir, in div. kleuren 2-16 j. 2 jaar 89'	Schortje van prima zephir, diverse kleuren in maten 40-45 79'	Kinder- Onderjok fijne zijden tricot, in div. kleuren maat 45 50'	Chemise Enveloppe van prima katoen, met fraai valencienne kant be- werkt div. kl. 98'
---	---	--	--	--

POST- EN TELEFONISCHE ORDERS
WORDEN MET SPOED UITGEVOERD

DE BUENKORT
AMSTERDAM

ZONERTIJD INMAAKFLESSEN

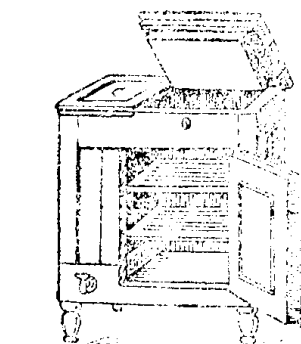
„NIMBUS“ INMAAKFLESSEN
van kristalhelder glas, met 100% zuiver glas

smal model **28' 30' 35'**
breed model

38' 40' 45' 48' 51' 55'

Prijs inclusief dekfel en extra glas en glijd.

STERILISEERKETEL 2.95
6 literen, thermometer en receptie, met
van gewonden
INMAAKFLESSCHEN 2.95
breed met dekfel en glijd
2 Liter 0.32 1 Liter 0.25

RECLAME-
KASTEN

FLERCHEN
BORTEN
THERMOMETER
SNEEBLOEM
VLEGGENKAPPEL
IDEM
VLEGGENKAPPEL
BLOEMKAPPEL
VLEGGENKAPPEL
VLEGGENKAPPEL

SCHRIJFTELIJKE EN TELEFONISCHE ORDERS
WORDEN MET SPOED UITGEVOERD

DE BUENKORT
AMSTERDAM

ZIEKENHUIS VAN DEN
H. JOANNES DE DEO
te 's GRAVENHAGE.

UITGELOOT zijn de volgende
obligaties van de 6 p.c. Leening van
1924, in tegenwoordigheid van den
Tassee der Geldrekening van den
W. C. J. J. Baron VAN COILLIE
TOT VOORST:

Serie A: Nos. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Serie B: Nos. 313, 315, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 5

Uit de Pers.

VORMING VAN EEN RECHTSKABINET.

„De eerste stap.“

„De Standaard“ (anti-rev.) schrijft:

Wij zijn van oordeel, dat de nu verstrekte opdracht moet worden toegelicht. Men kan nu wel zeggen, hetgeen in sommige persorganen meermalen geschiedde, dat zulk een opdracht niet veel geacht moest worden, omdat de C.-H. kandidaten tijdens de verkiezingscampagne hebben nagelaten dit perspectief voor hun kiezers bloot te leggen, maar dit argument is toch van geringe betekenis. Ze hebben ook het omgekeerde niet nadrukkelijk gezegd en zich dus een groote mate van vrijheid voorbehouden. Bovendien zijn we van oordeel, dat het eindresultaat der verkiezingen niet veel anders geweest zou zijn, indien de C.-H. zich duidelijker uitgesproken hadden. Wellicht zouden wij dan enkele duizenden stemmen meer hebben gehad en de C.-H. een gelijk aantal minder. 't Zou zelfs zeer de vraag zijn, of het aantal zetels er wijziging door zou hebben ondergaan.

Maar ten slotte kunnen wij dit alles slechts als bijzaak zien.

De hoofdzaak is en blijft, of men, ter behoudens van ons constitutioneel-parlementair leven, op een normaal parlementair Kabinet wil aansturen, ja dan neen!

Voor ons is de beantwoording dier vraag niet moeilijk. Wij laten een zeer beslist ja hooren.

Een extra-parlementair Kabinet is gedoemd te regeren — als men dat regeren gelijkt te noemen — met lossen teugel. Feitelijk zal het den regeringssteunel los over den grond laten slepen. Het is alleen bestaansbaar en kan zich ook alleen maar staande houden als gevolg van de onmacht om iets anders in het leven te roepen. Aan die parlementaire onmacht kan het een zekere mate van kracht ontleenen, als het van de situatie weet gebruik te maken. Maar dan ten koste van een normalen volksinvloed.

Daarom geven wij aan een parlementair Kabinet de voorkeur boven andere oplossingen.

Nu zijn er theoretisch wel is waar twee oplossingen denkbaar, maar praktisch geloven we, dat er maar één is: een Kabinet steunende op de Rechterzijde.

Daarom is het juist gezien, dat deze oplossing beproefd wordt.

Wat intusschen allerminst zeggen wil, dat de proefneming slagen zal. Want, het zou tot niets dienen om het te verbergen, er zullen bijzonder groote moeilijkheden te overwinnen zijn.

Op één of van willen we hier wijzen. Het is het financiële vraagstuk.

Het budgetaire perspectief is niet gunstig. Minister De Geer koesterde de hoop, dat de door hem voorgestelde en inmiddels aangenomen maatregelen van verschillende aard gedeeltelijk zouden kunnen worden uit de normale toelagen der middelen.

Wij achten dit uitgesloten. Veleer meenen we, dat men in 1931 voor een tekort zal komen te staan, ook al wordt geen enkele nieuwe maatregel, die geld moet kosten, voorgesteld. Komt er echter enkele van zulke nieuwe maatregelen in, dan wordt dat tekort aanzienlijk en zit men weer midden in moeilijkheden van de minst aangename soort. Want men vergeet niet, dat hier en daar groote verwachtingen gewekt zijn.

Het zal dus een eerste eisch zijn, dat men op dit punt beide oogen open houdt en alleen op scherp accoord in zee gaat.

Er zijn meer punten, die zorgvuldige bespreking zullen eischen, maar die behoeven we hier niet nader aan te duiden. Alleen mogen we nog wel eens zeggen, dat geen enkel Kabinet op onze steun zou kunnen rekenen, dat niet met beslistheid positie zou kiezen in zake de handhaving van de Christelijke grondslagen van ons volksleven. De ontkenning van ons volk, die zich niet in het minst ook openbaart in de kachtig optreden der Overheid, en een Ministerie dat ons op dit punt geen voldoende steun ontvingen.

Nu zijn we omtrent dit laatste bij Jhr. Ruys vrij gerust. Vooral als hij voor de betrokken Departementen goede medewerkers weet te vinden.

Maar in het financieel beheer bleek in het verleden zijn sterkste zijde niet te liggen. En daarom zal het gewenscht zijn ditmaal hieraan bijzondere aandacht te schenken. Wij, Antirevolutionairen, hebben zeker geen aanleiding om er naar te verlangen, dat we nog eens een tweede maal betrokken zouden worden bij de redding van den financieel toestand, als het weer eens mis liep.

Overigens kunnen wij slechts den wensch uiten, dat Jhr. Ruys straks aan Hare Majesteit kunnen berichten, dat het gevraagde beaard hem tot de overtuiging heeft gebracht, dat hij in staat is de verstrekte opdracht ook te aanvaarden.

„Er bestaat een Rechterzijde.“

„De Nederlander“ (Christ.-hist.) schrijft:

Aan den voorzitter van de Tweede Kamer, Jhr. Ruys de Beerenbrouck, is opdracht verleend tot het samenstellen van een Kabinet, steunende op de Rechterzijde.

De vorm, waarin deze opdracht door de Koningin werd gegeven, bewijst dat Hare Majesteit uitgaat van de gedachte, dat er een politieke Rechterzijde bestaat. Misschien mogen wij hier trachten even een blik te werpen binnen het afgesloten terrein der adviezen aan Hare Majesteit; dan lijkt het ons niet onwaarschijnlijk, dat ook in deze adviezen de naam Rechterzijde is gebruikt.

Er bestaat dus een Rechterzijde. Eigenlijk weet gansch Nederland dit. De groote liberale Pers spreekt schier elken dag van de rechterzijde, zij het in hoofdzaak om op haar te hakken en te smalen. Echter, niemand smaalt op een doode buurvrouw.

En verder:

In paraatheid tot verdediging van onze nationale zelfstandigheid en tot handhaving van gezonde sociaal-economische politiek, waren de drie groepen der Rechterzijde één. Tegenover de oppervlakkige beschouwingen in de Liberale Pers, naar aanleiding van de verleende opdracht tot Kabinetsformatie aan Jhr. Ruys de Beerenbrouck, moge dit even worden vastgesteld.

Bij het vormen van een Kabinet, steunend op bepaalde groepen, kan echter niet worden volstaan met éénheid in het bestrijden; er moet ook eenheid blijken in opbouw en voortbouw, na welgelukte afwijking van het gevaar. Hier staat de aangekondigde Kabinetsformatie voor moeilijke vragen. Wij willen niet gaan snuffelen in de uitvoerige verkiezingsmanifesten der drie Rechterse groepen. Er zijn punten van overeenstemming, maar er zijn zeker ook punten van verschil.

Als wij de terreinen overzien, op welke, in de komende vier jaren, waarschijnlijk de meest belangrijke beslissingen zullen vallen, dan blijkt op twee terreinen van groot meeningverschil.

Op het terrein der buitenlandse politiek, speciaal ten aanzien der verhouding tot België, vrezen wij niet voor sprekende tegenstellingen. Daartoe zou zich, omtrent inhoud en toon van het langste Regerings-memorandum aan België, in Nederland

meer meeningverschil hebben moeten openbaren, dan thans het geval was.

Moeilijker wordt het op het terrein der Koloniale politiek. Hier staan de Roomschen en Christelijk-Historischen, in groote meerderheid, achter het voorzichtig en vooruitziend Regeringsbeleid van Minister en Gouverneur-Generaal. Het jongste geschrift en de parlementaire redevoeringen van den heer Colijn duiden echter op afwijkende meening in het A.-R. kamp.

Bezwaarlijker nog wordt het op sociaal terrein. De tegenstelling: „behoudend en vooruitstrevend“ biedt hier niet de groote moeilijkheid. Althans, zoowel de Roomsche-Katholieke Staatspartij als in de Christelijk-Historische Unie, maakte de uitbouw tot Christelijk Volkspartij ommissenbaar nemende overtuiging, aan Christelijk-Historische zijde, dat er gevaar dreigt voor onze nationale volkskracht, indien de gedachte der verzoeking — d.i. der splitsing naar kerkelijke en zondsdienstige onderscheiding — werd doorgevoerd in die mate, als dit door Roomschen en Antirevolutionairen wordt bepleit.

Het afstemmen van de subsidie voor een afzonderlijk Roomsche Handelshoogeschool te Tilburg, naast of tegenover de voor-alen toegankelijke school te Rotterdam, was geen toegankelijkheid. Het was resultaat van wel-overwogen principieel bezwaar.

Hier liggen hindernissen op den weg van den Kabinetsformateur!

Toch doet de uitdrukking „steunende op de Rechterzijde“ ons volk niet vreemd aan.

Geleerden mogen er om lachen, machtigen mogen er minachtend de schouders over ophalen, de rechtse groepen zelf mogen hare onvolkomenheid en zwakheid erkennen — toch leeft in ons volk het besef, dat er voor het volksleven groote waarde ligt in de gehoorzaamheid aan Gods geboden. Het geloof, dat aan de beoefening dezer gehoorzaamheid zegen verbonden is voor het volksleven, leeft (zij het in onderscheiden ontwikkelings) bij de drie politieke partijen der Rechterzijde.

Er ligt een sterke drang tot oplossing der problemen, zoowel voor het persoonlijk leven als voor het volksleven, in allerlei belangen en eischen, die het leven zelf opwerpt. Maar sterker dan al deze belangen en eischen is de kracht der gehoorzaamheid aan normen en geboden, gesteld door hooger Macht dan menschelijke wijsheid.

Tegenover de vele stemmen, die luide verkondigen, dat het Christendom zijne waarde, als grondslag voor het verlichten van daden, verloor, schijnt het bijna overmoedig — of onnozel in deze waarde te blijven geloven.

En toch, zal dit geloof de voorwaarde zijn voor de eenig-mogelijke parlementaire oplossing van de thans bestaande Kabinetscrisis.

Geen moeilijkheden met de koloniale politiek?

De (anti-rev.) „Rotterdammer“ schrijft:

Zij ligt dunkt ons, geheel in de lijn van de stembus, deze opdracht van H. M. de Koningin aan Mr. Ruys de Beerenbrouck, een Kabinet samen te stellen, steunend op de rechterzijde.

En, het spreekt evenzeer van zelf, dat wij niets liever willen zien, dan dat de heer Ruys slaagt in deze opdracht, welke hij verzocht heeft in beraad te mogen houden.

Niet alleen om deze opdracht, maar ook om den persoon verheugen wij ons. Het zou mogelijk kunnen zijn, zich een krachtiger persoon te denken dan de heer Ruys — ofschoon kracht ook nog lang niet alles is in het leven — maar een meer eerlijken, onbezocht, tactischen, uitsluitend in den goeden zin dan, Nederlander vindt men niet gemakkelijk. Daarbij, neen 1918 vergeten wij niet zoo vlug, in staat in moeilijke oogenblikken, het gezag hoog te houden.

De taak, waarvoor de heer Ruys zich thans ziet geplaatst, kan zeker niet licht worden genoemd. Om een parlementair kabinet roepen de meesten, maar mocht het er een worden, steunend op de rechterzijde, zoo is de liefde bij menigen weg.

De „N. Rotter.“ haalt er al weer de politieke eerlijkheid bij te pas. 't Is toch doodjammer, dat bij het ineenzakken der liberale partij, haar voorheen overmatige invloed op 's lands zaken niet gerd is kunnen worden door één of twee liberale bladen.

Maar dat laat het staatkundig stelsel in ons land nu eenmaal niet toe. De zeven-een-half procent der kiezers, welke liberaal stemmen, hadden dan toch nog weer alles te commanderen.

In dit verband moet ook even gewezen op het roepen om sterke, krachtige mannen. Op zichzelf is dit goed en wij verlangen er ook zeer naar, echter niet om aan den top der natie één of twee te plaatsen. Al dat roepen om „sterke mannen buiten de politiek“ is afkomstig uit liberale kringen. En dan zijn het vanzelf weer vrijzinnigen, nooit anderen. Zoo kwam dit kleine groepje toch weer aan zijn trek. Mr. Westerman zong deze week in de „Haagsche Post“ weer dit liedje.

De eenigste methode is thans de drie groote rechtspartijen flink tegen elkaar op te stoken. Wie weet, of dit allerlaatste middel nog niet zal helpen. Wie niet sterk is moet slim zijn. Gelukkig: dat Mr. Ruys, en wie eventueel voor advies in aanmerking komen, deze tactiek wonderwel zullen doorzien.

Er zal, wij schreven dit direct na den uitslag der stembus, veel zelfoverwinning gevraagd worden van de leiders der drie partijen. Maar dat mag toch verwacht worden in 's lands belang!

Of het woord coalitie al dan niet zal worden gebruikt, doet er niet toe. Maar een goed-omschreven program, waarop steun verzekerd is, zal noodig zijn. November 1925 heeft ook wat geleerd.

Geheel onduidelijk sprak de stembus in tweeërlei opzicht toch zeker niet.

In de eerste plaats, dat de meerderheid van het Nederlandsche volk wenscht vastgehouden te zien aan de Christelijke beginselen in het volksleven. En in de tweede plaats om nu een woord te gebruiken uit de eerste periode van Mr. Ruys, zal moeten worden geleid op de tekenen der tijden, en wil toch niemand reactie?

Bevordering van 's lands welvaart, dringend noodig om onze sterk groeiende bevolking een bestaan te kunnen geven, dient gepaard te gaan met het hebben van een open oog voor de sociale behoeften van de volks-massa. Christelijk-social in dien zin, dat het geheel aldus wordt gesterkt.

Al de drie rechtse partijen zullen, hopen wij, uit de stembus voor zich deze conclusie gemaakt hebben. Ook de christelijk-historischen en de anti-revolutionairen, al is men van linksche zijde er als de kippen bij om hen, ja hen vooral, thans — er zijn ook andere tijden — als conservatief voor te stellen.

Dat het verschillend inzicht, hetwelk hier en daar gevonden wordt ten opzichte van de in Nederland-Indië te volgen politiek, de in Nederland-Indië van een kabinet uit de rechterzijde onmogelijk zou maken, is te zot, om te kunnen geloven. Wij althans nemen dit niet aan van de rechtse voor mannen. Om voor Indië te komen tot goede politiek is allereerst in Nederland samenwerking noodig. Daarna kan gezocht naar overeenstemming omtrent

1) Het doet enigszins vreemd aan, dat de „Ned.“ uitbreiding der subsidien aan bijzondere hogescholen (een stuk of der wijs-politiek) noemt onder de moeilijkheden van sociaal en aard. Deze voorstelling lijkt ons minder juist. — Red. „De Tijd“.

Indië. Van oplegging, noch van de een, noch van de andere zijde, kan sprake zijn.

Wij laten uir, Ruys, thans rustig werken. Onze beste wenschen vergezellen hem. Moge straks blijken, dat Gods zegen kennelijk op zijn arbeid heeft gerust.

EERSTE KAMERVERKIEZINGEN.

Nog steeds: Noord-Holland.

Verscheidene bladen blijven beschouwingen van verontrusting publiceren van het gebeurde in de katholieke Statenfractie van Holland. In „De Volkskrant“ publiceert een der ondertekenaren van de lijst-Serrarens, de heer H. A. Vulink, een relaas van het gebeurde, waaruit blijkt, dat de heer de Bruyn oorspronkelijk nummer twee op de voordracht heeft gestaan. De schrijver besluit, wijzend op de onvolledigheid der publicaties-Verschuure:

Desondanks werd opnieuw om een vergadering verzocht onder mededeling dat een nieuwe vergadering een nu nog mogelijke redelijke oplossing onmogelijk maakte. Intusschen, niets mocht baten.

Het bureau der fractie ging er niet op in, stelde zich in verbinding met Priesland en bood o.a. den heer Brouwer een kandidatuur aan, waarvoor deze wilselijk en m.i. zeer terecht bedankte.

Maar ik mag toch wel in gemoede vragen, wie zoo'n houding durft goed te praten. Mijn weigering op de lijst te stemmen was geen voldoende aanleiding de situatie opnieuw te bezien. Laat ik kan er inkomen.

Maar dat men bovendien negeerde: het feit dat een officieel in de fractie-vergadering gegeven opdracht niet uitgevoerd kon worden;

het feit dat twee Statenleden die aan het meerderheidsbesluit meewerkten, dringend en bij herhaling bespreking verzochten;

het feit, dat het bestuur van den Rijksschiering Amsterdam eenstemmig op herziening der beslissing aandrong;

het feit dat uit tal van plaatsen van Noord-Holland bij het bureau der fractie protesten inkamen;

het feit, dat Vrijdag 5 Juli aan alle Statenleden per expres-brief werd medegedeeld, dat naast de officiële een andere lijst zou worden ingediend, als er niets werd gewijzigd;

dat wijst toch wel op een eenaardige manier om de katholieke zaak te dienen.

„De Morgen“ schrijft aldus over de publicaties-Verschuure:

Ophelderend kan deze mededeling niet bepaald genoemd worden. Er staat zoo ongeveer niet in wat we nog niet wisten. Maar de eenzijdige mededeling voor het naar voren schuiven van alweer een werkgever als Eerste-Kamerlid blijven geheel in 't duister. En dat is nu juist wat we zoo graag wilden weten. Er zit zoo iets totaal onbegrijpelijk in voor den buitenstaander, tenzij men geloof zou schenken aan het gerucht daaromtrent, door „De Tijd“ verspreid.

't Werk totaal verkeerd, als de heeren Statenleden in hooghartige afzondering de ware motieven verborgen blijven houden. Licht, ruimte, openbaarheid, ook in de politiek! Daarmede komen we het verst.

Nu we toch over deze zaak schrijven, willen we nog even wat zout leggen op het volgende slakje. „De Tijd“ een korte opmerking, die wij dezer dagen over het geval maakten, citeerend noemt „De Morgen“: een aan Mr. Bomans niet onsympathiek blad.

Nu wenschen wij als goede Christenen natuurlijk al onze evenaarsen lief te hebben, maar dat het publiek optreden van Mr. Bomans door ons steeds sympathiek is begroet en bekeerd, kan toch niet den besten wil ter wereld niet getuigd worden. We hebben 't nogal eens met hem aan den stok gehad in ons nog niet al te lange bestaan. 't Is namelijk onze gewoonte goed onderscheid te maken tusschen democraten en „democraten“....

BUITENLAND.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Het is in deze heerlijke warme zomerdagen een verkwikking, wanneer men eens niet behoeft te spreken — of, al behoeft men het eigenlijk wel, het toch niet doet — over „'n gespannen toestand“, „dreigende verwickelingen“, „dito conflicten“ enz. Vandaar dat we, de aanstaande politieke schadevergoedingsconferentie met haar vele in oplossing verwachte quaesties ditmaal ophaangoerd latende, met welgevallen denken aan hetreken der dagen in het Britsche Lagerhuis gezegd werd door het parlementslid Nell: „De troonrede“, aldus de aigevraagdte, „stelt tot onze groote bevrediging het spoedige vertrek der Engelsche troepen uit het Rijnland in uitzicht en daarmede het teruggeven van een dierbaar stuk grondgebied — dat niet al de romantiek en den klans der Duitsche geschiedenis zoo innig verbonden is — aan een volk, waarmede wij langer dan tien jaar in vrede leven. Wanneer dit ideaal is verweerd, zal de voldoening erover in Engeland bijna even groot zijn als in Duitschland zelf.“ De Duitsche bladen hebben deze woorden begrippeelwijze afgedrukt met groote ingenomendheid en in vette letters. Een heerlijk geluid te midden van zooveel wanklanken! Trouwens al wat, met de liquidatie van den wereldoorlog in verband staande, in het Lagerhuis ter sprake komt, wordt behandeld op vriendelijke toon — met 'n parlementair „dolce“ en „cantabile“ — en zelfs omtrent de Saar-quaestie heeft Henderson nu aan Wedgewood verklaard, dat de Britsche regering, hoezeer ook ervan overtuigd, dat het vraagstuk niet behoort tot die, welke dringend en onmiddellijk oplossing vereischen, zich niet ertegen verzetten zal indien de Duitschers de teruggave van het Saargebiet ter sprake brengen. De tegenwoordige verhouding tusschen Duitschland en Engeland is dus wel een geheel andere dan die in de periode toen het: „Gott strafe England!“ uit den mond der Duitschers klom als averechtsch schietgebed. Wat die quaestie van het Saar-gebied betreft — wij meenen er, ter oprisping van het geheugen onzer lezers, nog eens aan te mogen herinneren, dat, krachtens het Verdrag van Versailles, Duitschland van het bestuur over het Saar-gebied afstand heeft gedaan ten behoeve van den Volkenbond, als vruchtgebruiker en beheerder. In 1935 zou dan de bevolking van dit gebied worden opgeroepen om haar keuze te doen onder de souveriniteit van welk land zij wenscht te leven: onder die van Frankrijk of die van Duitschland, ofwel de handhaving van den bestaanden toestand verlangd. Deze regeling was een der middelen van de geallieerden, om zich tegen

Vacantie

Ter verzachting en genezing van stulgelopen voeten, zadelpijn, schrijnen en smeltuur der huid, muggebeten en zonnebrand, moet men op reis voorzien zijn van

PUROL

Doos 30, Tube 80 ct.

Duitschland's eventueele kwade trouw een waarborg te verschaffen. Thans — na Geneve en Locarno en Kellogg-pact, na Dawes- en Owen Young-plan, heeft deze waarborg even weinig reden van bestaan meer als de bezetting van Rijnland. En vandaar dat Duitschland op de opheffing ervan zal aandringen en Engeland zich daartegen niet zal verzetten, zonder echter nu reeds bij voorbaat in deze aangelegenheid partij te kiezen. Het verdrag van Versailles begint zachtjes aan af te brokkelen en de ziele Britsche regering zal er blijkbaar geen traan om laten, al gebiedt de voorzichtigheid haar dit door den tand des tijds vrij snel ingevoerd knaagproces openlijk toe te juichen.

Geruststellend en vriendelijk klinkt ook het bericht uit het Vrege Oosten, dat de regering te Nanking niets liever verlangt dan het conflict in Noord-China met Rusland in der minne op te lossen, al kan zij natuurlijk niet anders dan haar goedkeuring hechten aan de houding der Mandsjoe-reedsche autoriteiten, die alles in het werk zullen stellen om aan de kwaadaardige en brutale propaganda der Sowjets in Mandsjoe-rije een einde te maken. Maar met de methode, welke Moekden daarbij tot dusverre gevolgd heeft, behoeft Nanking het dazom nog niet eens te zijn. Evenmin als zij bereid te achten door het bruuske en beleedigende optreden van Rusland, dat zelfs zijn bondgenoot Mongolië tegen Nanking schijnt te willen mobiliseeren. De gemoderen te Moskou zijn tamelijk opgewonden, doch Tsjang Kai Sjek is — zooals hij ten minste in een rapport aan het Kwomintang beweert — gereed met zijn program van politieke en militaire actie en heeft de streek ten Zuiden van Kharbin reeds geheel van Russen laten zuiveren. Moskou zal zich, naar het ons voorkomt, wel diernaast bedenken, alvorens tegenover China met geweld op te treden. Want het krijgt dan niet enkel te maken met Nanking, doch ook met Tokio, dat den Russischen invloed in China en Mandsjoe-rije lieft zooveel mogelijk wil beperken. Zulk een gewapend optreden zou 66k al zijn invloed niet missen op de onderhandelingen, die binnenkort zullen beginnen tusschen Engeland en Rusland over het herstel der diplomatieke betrekkingen. De „Times“ meent dat vijandelijkheden, door Rusland geopend tegen China, „de slechtste propaganda der Russische regering zouden zijn voor het herstel der handels- en diplomatieke betrekkingen met Groot-Britannië“. De politieke- en handelsbelangen van dit rijk eischen in China rust en dus een voortdurende stabilisatie der regering te Nanking.

UIT DE VATICANAISCHE STAD

Pruisen aan den Paus.

Z. H. de Paus ontving in particuliere audiëntie Z. Exc. Diego von Bergen, gezant van Duitschland en gevolmachtigd minister van Pruisen bij den H. Stoel, die Z. H. in naam der Pruisische regering een afschrift kwam aanbieden van het 14-eeuwse handschrift van Heidebergse Liederschrift. Het afschrift zelf is een waar kunstwerk en bevat prachtige miniaturen. Met het geschenk bood Z. Excellentie tevens de gelukwenschen aan van de Pruisische regering ter gelegenheid van het Pauselijk priesterfeest.

Z. H. gelaste Z. Exc. von Bergen zijn dank over te brengen aan de regering van Pruisen.

Bedevaart uit Cremona.

Z. H. ontving in plechtige audiëntie een bedevaart uit Cremona, de tweede van dit diocesis. Z. H. sprak de pelgrims toe na allen tot den handkus toegelaten hebben.

Het postkantoor in het Vaticaan.

Binnen eenige dagen wordt het postkantoor in de Vaticaanse Stad geopend, vooreerst nog voor brieven en postpakketten.

Daar men de eerste dagen van verkoop der Vaticaanse postzegels grooten toeloop van volk voorzien, zullen de postzegels ook verkocht worden bij verschillende ingangen der Vaticaanse Stad.

De voorvaderen van Pius XI.

Een professor, conservator van het museum van Cherasco heeft een onderzoek ingesteld naar de stamhouder der familie Ratti en andere voorvaderen van Pius XI. Volgens zijn conclusie stamt Z. H. de Paus af van de edele familie Ratti van Cherasco, die rechter en podestaat van Vercelli was in de veertiende eeuw (1889-1414).

De familie Ratti telt onder haar leden vele geleerden en krijgshelden.

Het volgende Consistorie.

Op het Geheim Consistorie, waarbij, gelijk gemeld, Mr. Schuster, Aartsbischop van Milaan, tot Kardinaal werd verheven, heeft Z. H. de Paus het volgende Consistorie aangekondigd tegen December.

Hooge Pauselijke onderscheiding voor den Pruisischen gezant.

Uit Rome wordt d.d. 15 Juli gemeld: (H. N.) De Paus heeft den vertegenwoordiger van Pruisen bij het Vaticaan het grootkruis van de Pius-orde verleend, de hoogste onderscheiding, welke het Vaticaan voor diplomaten heeft.

Deze onderscheiding is verleend in verband met het tot stand komen van het concordaat en het feit, dat de heer von Berger 10 jaar Pruisen bij het Vaticaan vertegenwoordigt.

Toegetroden tot het Telegraafverdrag.

Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te 's Gravenhage maakt bekend, dat bijkens mededeling van de Belgische Regeering de Stad van het Vaticaan is toegetroden tot het Internationaal Telegraafverdrag van St. Petersburg van 22 Juli 1870.

BELGIE.

's Konings herlijke teruggevoerden.

Uit Antwerpen wordt d.d. 16 Juli gemeld: Het te Mariakerke van koning Albert gestolen gouden herke is bij een juwelier te Blankenberge teruggevonden. Deze had den dief, den Rus Itjen, er 2700 francs op voorgeschoten. Op

KUNST EN VERMAAK.

Bereidend voor volwassenen.

AMSTERDAM.

Tooneel en Opera.

Dagelijks: Centraal Theater: De medailles van een oude vrouw, (Heyermans-ensemble), 8 1/4 uur.

Rioscopen.

Theater Tuschinski: Two Lovers (volwassenen).

Cinema De Munt: De Korporaal van Napoleon.

Roxy Theater: Toevlucht voor Onbehuisden. — De genadeslag (volwassenen).

Corso: Wij moderne studenten.

Rembrandtheater: An der schönen blauen Donau. (volwassenen).

Divorsen.

Schiphol. K. L. M., dagelijks rondvluchten boven Amsterdam en omgeving.

Tentoonstellingen.

Ned. Hist. Scheepvaartmuseum: 10—4 uur.

Rijksmuseum 10—4 uur. Zondags 1—4 uur.

Rijksmuseum: Tentoonstelling Oude Kunst.

Stedelijk Museum: V.A.N.K.-tentoonstelling toegepaste kunst (tot 28 Juli).

Stedelijk Museum: Historisch-Economische Tentoonstelling.

Veluwigmuseum: 10—4 uur.

Museum Kol. Instituut: Geopend op werkdagen van 10—5 uur; op Zon- en feestdagen van 12 tot 5 uur; 17 Juli des nam. 2 uur rondgang met desk, voorlichting door de afd. Volkskunde (onderdied Java).

Museum Amstelkring (O. Z. Voorgewall): Geopend van Maandag tot Vrijdag van 10—5 uur; op Zaterdag van 10—12 uur; op Zondag van 11—4 uur.

Museum van den Arbeid, Rozengracht 224A, dagelijks geopend van 10—4 uur.

's-GRAVENHAGE.

Concerten.

16 Juli: Groote Kerk: orgelbespeling J. de Zwaan, 8 uur.

16 Juli: Kurhaus: concert dir. Ignaz Neumark, solisten M. Andriessen-Bies, zang, Frans Wiemann, piano, 8 uur.

17 Juli: Kurhaus: solistenconcert dir. Hans Weisbach, solist Edwin Fischer, piano 8 1/4 uur.

18 Juli: Kurhaus: Concert Kon. Mh. Kapel dir. Imit, Boer, 8 1/4 uur.

Tooneel en Opera.

17 Juli: Kurhaus: Kindermatinee Henri Nolles, 3 uur.

Dagelijks: Scala: Bouwmeester's revue: Wonder boven wonder, 8 uur (volwassenen).

Prinsesse-Schouwburg: Ich küsse Ihre Hand Madame (Fritz Hirsch Operette), 8 1/4 uur (volwassenen).

ROTTERDAM.

Concerten.

16 Juli: Diergaarde: avondconcert: Haagsche Harmonie-orkest.

UTRECHT.

Tentoonstellingen.

Jaarbeursgebouw: Verkeerstentoonstelling dagelijks van 2 tot 10 uur (13—20 Juli).

meerdere meester als de voorzitter van den Ministeraad vraagt: „Wat zal de positie van Frankrijk zijn, indien het na weigering der ratificatie en betaling, gelijk sommigen aanraden, door Amerika voor het Hof van Arbitrage wordt gedaagd, tegenover die eendouze reeks van op ons genomen verplichtingen, gegeven handteekeningen en verhandelde obligaties? En wat zou de creditwaardigheid zijn van Frankrijk, indien het veroordeeld werd te betalen?”

Maar hoe noede men die harde woorden ook sluit, toch is het merkbaar, dat de Kamer meer en meer de noodzakelijkheid gaat inzien zich aan zijn zijde te scharen.

Wat een week geleden ondenkbaar scheen, is thans bijna zekerheid. Men zal met een groote meerderheid in de ratificatie zonder voorbehoud berusten. Daarnaast wel is waar zal men vermoedelijk een beslissing nemen, waarbij de Regeering wordt uitgenodigd, door organen, overeenkomstig het plan-Young, de regelmatigte aflossingen door Duitsland, bestemd tot betaling van Frankrijk's buitenlandse schulden, te controleren.

De Regeering zal zich daartegen niet verzetten; maar wat betekent dit verzetten anders dan een deukje voor het bloeden, een manier om zich het terugtrekken te vergemakkelijken.

Veel kan er nog gebeuren eer het historische woord is gevallen, maar ons bij uitzondering aan een voorspelling waggend, de kans is groot dat het aantal voorstanders van de ratificatie toeneemt, dan het tegendeel. De socialistische beweging een speciale houding aan, die op het eerste gezicht waardeering verdient, maar praktisch niet meer dan een „beau geste” is. Zij wenschen hun stem niet te geven aan de ratificatie, tenzij deze een deel zal uitmaken van een volkomen stelsel van oorlogsliquidatie, dat noodzakelijk de ontvulling van het Rijngebied zal moeten omvatten en de aanvaarding van het plan-Young. Ongetwijfeld, die liquidatie is gewenscht, niet alleen in het oog der socialistischen, maar de schuldenaar Frankrijk is eveneens verplicht zijn schulden te betalen aan Amerika als het Rijngebied niet wordt ontvuld of het plan-Young op een langere baan geschoven. Als pressiemiddel behoudt echter deze eisch van socialistische zijde waarde en tevens zal daardoor den minister van Buitenlandsche Zaken gelegenheid worden gegeven zijn meening te doen kennen.

Er is reden, aan te nemen, dat Briand op dit punt van Rijnontvulling de linkerzijde gerust zal stellen en dus het stemmenaantal voor de ratificatie zal doen toenemen.

Tenzij juist zijn verklaringen de rechterzijde mishagen, het schuldenvraagstuk afvoeren voor het nationale terrein, waarop Poincaré het heeft gehouden en teruggelaten naar politiek gebied, met voetangels en klemmen bezwaard.

Briand is sedert korten tijd de man van de „Verenigde Staten van Europa”. De meerderheid in het parlement-Poincaré getrouwd, is niet bijster op dat vervolg van Volkenbond, Locarno en Thoiry gesteld.

Terecht of ten onrechte. Er zal nog gelegenheid genoeg zijn aan dit pas aan het rollen gebrachte balletje en door de pers-schuwals-gewijze gegroei, aandacht te schenken.

Instorting, 9 gewonden.

PARIS, 15 Juli. (Reuter.) Bij de instorting van een in aanbouw zijnde gedeelte van de „Métro” zijn 9 personen gewond uit de pijn tevoorschijn gehaald. Men is met het opruimingswerk begonnen. Er is alle hoop, dat er geen verdere slachtoffers zijn.

Vele auto-ongevallen op 14 Juli j.l.

Uit Parijs wordt d.d. 16 Juli gemeld: Het aantal auto-ongevallen in Frankrijk was op 14 Juli j.l., den Nationale Feestdag, beangstigend hoog. Zoo werden alleen te Parijs en omgeving Zondag j.l. 12 personen door auto-ongevallen gedood en 36 gewond.

DUITSCHLAND.

DUITSCHLAND'S NIEUWE OCEAANREUS.

Postvliegtuig aan boord.

BREMEN, 15 Juli. (W.B.) Reeds aanstands, Woensdagmorgen vroeg, zal de kaptuulstart-inrichting voor het postvliegtuig, dat zich aan boord van de „Bremen” bevindt, worden gebruikt. Als het schip op zijn uitreis naar Amerika zich ter hoogte van de Nederlandse kust bevindt, zal het vliegtuig worden losgelaten met 200 K.G. post voor Engeland. Het zal dan na aankomst van de „Bremen” in Southampton weer aan boord worden genomen. De tweede kaptuulstart zal op 400 zeemijlen afstand van de Amerikaanse kust plaats hebben.

Deze eerste reis van de „Bremen” wordt met groote belangstelling tegemoet gezien. Het 50.000 ton metende motorschip behoort aan de „Norddeutscher Lloyd”, en zal, als het aan de berekeningen beantwoordt, het snelste mailschip ter wereld blijken te zijn.

Veennoodaars vrijgelaten. — Oorspronkelijk ter dood veroordeeld.

BATZOW (Mecklenburg), 15 Juli. (W.B.) Maandag werden uit de gevangenis alhier vijf personen ontslagen, die in 1928 wegens veennood ter dood zijn veroordeeld. Onder hen is de voormalige eerste luitenant Schöber. De doodstraf was reeds verlaten in tuchthuisstraf en vervolgens bij gelegenheid van de amnestie van verleden jaar in gevangenisstraf. De vrijlating geschiedt thans tengevolge van een besluit der nieuwe regering van Mecklenburg-Schwerin.

Mijnbrand. — 4 arbeiders opgesloten.

Uit Dortmund wordt d.d. 1 Juli gemeld: Op 5e mijn „Katharina” bij Essen is in den nacht van Zondag op Maandag een mijnbrand uitgebroken. Vier mijnwerkers over wie men nog in onzekerheid is, zijn van de buitenwereld afgesloten. De reddingsopgaven, evenals de opsluitingswerkzaamheden zijn in volle gang. Meerdere menschenlevens zijn niet in gevaar. Een ambtelijk onderzoek wordt ingesteld.

Twee mijnwerkers doodgevallen.

Uit Bochum wordt d.d. 15 Juli gemeld: Op schacht 6 van de mijn „Constanzius” heeft een ernstig ongeluk plaats gehad. Twee arbeiders vielen van een hoogte van ongeveer 20 M. in de diepte en werden zoo ernstig gewond, dat zij spoedig daarop overleden.

Nieuwe spionagezaak. — Een Rus gearresteerd.

BERLIN, 15 Juli. (W.B.) Gemeld wordt, dat in een nieuwe spionagezaak een Rus door de politie gearresteerd werd.

Te Stop in Pommeren leidde sinds lang een Rus, die verdacht werd van spionage en die bewoerde, belangrijke mededeelingen over een Poolisch-Franse spionageorganisatie in Oost-Duitsland te kunnen doen. Hij verlangde voor zijn inlichtingen 12.000 Mark. Zijn aanbod werd echter afgewezen, doch de politie hield hem in het oog.

Naar de „Stolper Morgenzeit” verneemt, vond een op den man, toen hij de terugreis naar Warschau wilde aanvaarden en hem aanhield, 32.000 zloty en een nauwkeurige beschrijving der Pommerse garnizoenen.

Ook Pawlowowski vrijgelaten.

BERLIN, 15 Juli. (W.B.) Pawlowowski, bekend uit de zaak der vervalschte Russische documenten, is na te hebben aangetoond, dat hij buiten Pruisen een plaats had, vandaan een

zich te vestigen, op vrije voeten gesteld. Zondag heeft hij de grens overschreden.

Gemeenlijk gevangenspersoneel.

KONINGSBERGEN, 15 Juli. (W.B.) Van de zijde der justitie wordt medegedeeld, dat in de gevangenis te Isterburg (Oost-Pruisen) de gevangensbewaarders sedert geruimen tijd levensmiddelen, tabak, geld en brieven voor de gevangenen binnensmokkelde, of brieven voor hen hebben bezorgd. Een onderzoek is ingesteld, tengevolge waarvan 10 personen, onder wie eenige beambten, in hechtenis zijn genomen.

Geweldige brand te Frankfurt.

FRANKFURT a.M., 16 Juli. (W.B.) In de Galluswijk brak in den nacht van Maandag op Dinsdag brand uit in de magazijnen der expedientenfirma Altschüler. De brand vond een sterken bondgenoot in den heiligen wind, zodat de gehele buurt afbrandde. Verscheidene groote pakhuizen zijn vernield.

HET BRITSCH RUK.

RUSLAND EN ENGELAND.

Bemiddeling van Oslo ingeroepen.

Uit Londen wordt d.d. 15 Juli gemeld: In het Lagerhuis verklaarde MacDonald, dat het besluit der regering betreffende de erkenning van Rusland niet in werking zal treden alvorens het Lagerhuis in de gelegenheid zal zijn gesteld, de zaak te bespreken.

Henderson deelde mede, dat de Sovjet-regering door bemiddeling van de Noorsche regering was uitgenodigd om een bijzonderder gevechtsgedrag naar Londen te zenden, die met de Engelsche regering alle hangende vraagstukken zou kunnen behandelen. Henderson vertrouwde, dat Rusland deze uitnodiging zou aanvaarden.

De gezondheidstoestand des konings.

LONDON, 15 Juli. (Reuter.) Officieel wordt bekend gemaakt, dat de toestand van den koning alle reden tot tevredenheid geeft.

Henderson over het Saargebied.

Uit Londen wordt d.d. 15 Juli gemeld: De beslissing over de plaats der internationale conferentie is, zooals de Minister van Buitenlandsche Zaken Henderson Maandag in het Lagerhuis mededeelde, nog niet gevallen. De Duitse regering, zoo verklaarde de minister verder, heeft aangekondigd, dat zij van plan is op de conferentie de kwestie van de teruggave van het Saargebied aan Duitsland ter tafel te brengen. Deze vraag staat echter niet in direct verband met de twee hoofdpunten, waarmede de conferentie zich zal hebben bezig te houden, n.l. het herstelvraagstuk en de ontvulling van het Rijngebied. Deze uitspraak doet erop, dat de Britsche regering niet zonder meer met het Duitse standpunt accoord gaat inzake het Saargebied.

Ontploffing te Madras. — 6 Dooden, 3 gewonden.

MADRAS, 16 Juli. (Reuter.) Tengevolge van een ontploffing in een vuurwerfabriek werden 6 personen gedood en 3 zwaar gewond.

SPANJE EN PORTUGAL.

DE GRONDWET VAN PRIMO.

Een dictatuur in constitutionele vorm.

(Van onze correspondent.)

10 Juli 1929.

Grondwet en dictatuur zijn twee woorden, die elkaar slecht verdragen. Het is dan ook weinig verwonderlijk, dat wanneer een dictator er zich toe zet een grondwet te ontwerpen, een product geboren wordt, dat heel zeldzaam met begrippen als volksoverheid en zeggenschap van de natie omspint. Het ontwerp Spaansche grondwet, dat thans is bekend gemaakt is bij nauwkeurige lezing, welk anders dan een geregelde dictatuur, een dictatuur in constitutionele vorm, die zich veel minder gemakkelijk aan de dictatuur door een persoon uitloftend zal laten ter zijde stellen.

Reeds waren wij, dank zij Primo de Rivera's mededeelzaamheid, vóór enkele dagen in staat enige bijzonderheden over het nieuwe charter te melden — thans, nu wij de 104 artikelen, waarin het document is opgehoofd, in extenso kennen, blijkt het slechts duidelijker, dat het inderdaad regerende lichaam niet de nieuwe Cortes zijn zal, maar dat de macht beruist zal bij den Koning, den Rijksraad en de regering. Op de samenstelling daarvan oefent het volk evenwel nagenoeg geen invloed uit; het algemeen kiesrecht, dat mannen en vrouwen boven 25 jaar erlangen, zal in de praktijk niet veel betekenen. Het algemeen kiesrecht dat in Spanje een andere, veel beperkter betekenis hebben dan wij gewoond zijn aan dit begrip te hechten.

Wie de zes staatsstukken, waarin de nieuwe grondwet is uitgewerkt, doorleest, zou zich met verwondering kunnen afvragen, hoe een politieke commissie, waarin een aantal parlementariërs zitting hadden, tot het ontwerpen van een dergelijke grondwet komen kon. Het raadsel is eenvoudig. In de commissie hadden, behalve een aantal volgelingen en aanhangers van Primo leden van de vroegere Cortes zitting o.m. La Cirya, Silho, Gabriel Maura, Pradera en Gatochocha.

Het initiatief der commissie werd evenwel niet gevraagd.

Primo zelf gaf de hoofdbeginselen der nieuwe grondwet aan, waarvan de commissie niet kon afwijken en wist dat in de redactie der artikelen wat hem goeddacht. Het is duidelijk, dat Maura en Pradera met wier afwijkinge meening geen rekening werd gehouden, niet anders doen konden dan, reeds na korten tijd hun ontslag nemen. Het is even duidelijk, dat dit grondwetsonderwerp alleen voor wat de juridischen vorm betreft het werk der commissie kan genoemd worden. Voor de rest komt de eer van dit ontwerp toe aan Primo en zijn onmiddellijke en toegewijde raadgevers en — naar men zegt — ook aan den Koning zelf.

Dit laatste is natuurlijk niet te controleren, maar verwonderlijk zou de belangstelling van den Koning in de nieuwe grondwet toch niet zijn, door deze hem veel belangrijker positie dan de vroegere, die van van 1876, verschaft. De Koning zal inderdaad de hoeksteen van het toekomstig regime worden. Spanje blijft een monarchie, waarin de monarch groote zeggenschap verkrijgt. De troonopvolging is in onderdeelen geregeld. Streeft de huidige vorst, dan zijn natuurlijk eerst diens directe afstammelingen aan de beurt. Zouden die ontbreken dan komt de troon aan de nakomelingen van de zusters en tantes van Alphonso XIII. Zijn die er eveneens, dan moet de troonopvolger gevonden worden onder de afstammelingen van Ferdinand VII.

De Kroonraad.

Bij den Koning zal de wetgevende, de uitvoerende en de rechtsprekende macht beruist; hij wordt in zijn taak ter zijde gestaan door een Rijksraad, een ministeraad, een Cortes en een Hooggerichtshof. Het meest belangrijke orgaan van het toekomstig bestel wordt de Rijks- of Kroonraad, waarvan de Koning voorzitter wordt. Deze Raad wordt voor de helft samengesteld uit leden, die door den Koning worden aangewezen; de andere helft der leden wordt gekozen, met een mandaat van

tien jaren. Op zitting in den Kroonraad hebben recht: de troonopvolger, zoodra hij zestien jaar is, de andere zoons van den Koning, zoo spoedig zij den 21-jarigen leeftijd bereikt hebben, de aartsbisschop van Toledo, de kapiteins-generaal van het leger en van de marine, de presidenten en de procureurs van het hoogste Gerechtshof en de deken van de Spaansche grandes. De verkiesbare helft van den Rijksraad zal voor een derde door middel van het algemeen kiesrecht worden gekozen, voor twee derden door colleges, die de wet zal aanwijzen.

Deze Rijksraad zal het gehele jaar functioneeren en zijn bevoegdheden zijn zeer uitgebreid. De Koning moet den Raad raadplegen bij de benoeming van een minister-president. De regering zal hem moeten kennen in aangelegenheden betreffende de troonopvolging, het verklaren van oorlog of het sluiten van vrede, vóór de ratificatie van verdragen en vóór de schorsing van grondwettelijke waarborgen. De Kroonraad zal ook het recht van veto hebben om de wetten, die de Cortes zou hebben aangenomen, terwijl hij de regering machtigen kan wetten te bekrachtigen, die de Cortes niet zou willen aannemen.

Zooals men ziet is ook een eventueel onwettige Cortes volkomen onmachtig zich tegen de wenschen der regering te verzetten of die te dwarsboomen.

De nieuwe Cortes.

welke de tegenwoordige Asamble Consultiva vervangen moet zal bestaan uit leden, die voor vijf jaar worden gekozen en leden, die door den Koning voor het leven worden benoemd. 206 leden zullen direct worden gekozen. 6 à 12 andere, ook door het volk te kiezen, zullen zich slechts kandidaat mogen stellen indien zij oud-ministers zijn, grandes, bisschoppen, professoren, luitenant-generaal of admiraal of burgers, wier verkiezing door minstens 20.000 kiezers schriftelijk wordt begeerd. 176 afgevaardigden zullen door bijzondere colleges worden aangewezen, 50 andere door de provinciale en gemeentelijke besturen, 126 leden door corporaties, die achtien groepen vormen, waaronder die van den handel, de landbouw, de industrie, de eigenaars van onroerend goed, de academie, de arbeidersbonden, de pers e.a. De Cortes zal slechts weinig meer rechten hebben dan de tegenwoordige, door de regering benoemde Nationale Vergadering. Zij zal niet in kwesties van buitenlandse politiek tusschenbeide mogen komen, noch in die betreffende de landverdediging. Evenmin kan zij de belastingen verlagen of de uitgavenposten verhoogen. Dat wil dus zeggen, dat zij een der voornaamste kenmerken eener werkelijke volksoverheid verliest: het bezit van het recht van begroting, ontbreekt haar. Haar stemmen zullen geen politieke betekenis hebben. Zij kan geen ministers doen vallen: het is de Koning, die zij ministers benoemt en ontslaat.

Vrijheid van drukpers en godsdienst.

De nieuwe grondwet geeft den Spanjaarden opnieuw vrijheid van drukpers, zonder voorafgaande censuur, en kent hun het recht van vereniging en vergadering toe. Evenwel kan de uitvoerende macht die rechten schorschen zonder andere formaliteit dan een mededeeling van de regering aan den Rijksraad. Het is met de rechten van het Spaansche volk dus tamelijk precar gesteld.

Uiteraard blijft de katholieke de staatsgodsdienst. Andere gezindten zullen echter vrijelijk hun eeredienst mogen beoefenen, mits ze daarbij niet overgaan tot publieke manifestaties. Het onderwijs zal, in aansluiting hierbij een godsdienstige en zedelijke opvoeding moeten verzekeren, terwijl de burgerlijke vorming de nationale gevoelens dient te versterken.

De staat zal concessies kunnen verlenen en monopolies scheppen. Het budget en de militaire lichte zullen telkens voor twee achtereenlopende jaren worden vastgesteld. Primo de Rivera heeft, onder zekere reserwes, dat de grondwet de staatsgodsdienst wel zeer geringe veranderingen zal ondergaan, in hun kolommen vrijelijk te bespreken. Hoever die vrijheid gaat, blijkt intusschen wel uit het aantal witte plekken, dat de coaranten vertoonen, die in het gewrocht van den dictator weinig te loven en veel af te keuren vinden. En dat zijn de meeste.

De meening van de pers.

Ronduit gezegd: het nieuwe charter heeft een slechte pers.

Als men het regerings-orgaan „La Nacion” uitzoekt, die schrijft, dat de weg om de groote hervorming, die volledig het democratische ideaal verwezenlijkt, te vervolmaken thans voor alle Spanjaarden openstaat, vindt men nergens voor het grondwetsonderwerp een goed woord. Wel schrijft „El Debate”, dat het de dictatuur „ook in het nieuwe tijdsgewricht helpen zal, maar het blad acht niettemin de ontwerpen te theoretisch en meent, dat zij niet gemakkelijk politieke werkelijkheid zullen worden.

„El Sol” ziet in het document slechts een koninklijke Charter, dat minder democratisch is dan vele vroegere en meent, dat een grondwetsonderwerp dan alleen waarde heeft als het uitgewerkt en besproken is door een in vrijheid gekozen Cortes. „La Libertad” wil den inhoud van het stuk nauwelijks bespreken. Dit blad meent, dat geen enkele grondwetshervorming anders dan door den wil van de vertegenwoordigers des volks mag tot stand komen en „El Liberal” noemt Primo's werkstuk rondweg absolutistisch.

Ondanks de ongunstige meening van de Spaansche publieke opinie kan er evenwel geen enkele twijfel bestaan, aan het feit, dat Primo zijn grondwet zal doen aanvaarden. Het plebisiet zal zeker een overweldigende meerderheid opleveren. De daarna volgende periode kan evenwel belangwekkend worden. Een volk, dat het algemeen kiesrecht bezit en een pers, die niet meer door censuur aan banden wordt gelegd, kan zich bezwaarlijk op den duur tot machteloosheid laten doemen. Ontevredenheid kan niet ontbreken. En niet steeds zal men het volk van zijn burgerlijke vrijheden verstoken kunnen laten — zelfs niet als een snelle en gemakkelijke schorsingsprocedure bij de grondwet geregeld is!

Merkwaardig staatspersoneel.

Uit Lissabon wordt gemeld: De Portugesche Minister van Financiën, dr. Oliveira Salazar, heeft een besluit uitgevaardigd, waarbij 's Rijks Munt voor onbepaalde tijd wordt gesloten. Het is namelijk uit een gehouden onderzoek gebleken, dat de dienst niet naar behoren functioneerde en zulks tengevolge van de samenstelling van het personeel, waarvan 20 % goede bekenden van de politie waren, die meer dan eens voor een ernstig misdrijf waren gestraft. Zelfs onder de hogere administratieve ambtenaren bevonden zich enkele personen, die bij den veiligheidsdienst als communisten stonden geboekt. Het decreet bepaalt, dat de sluiting zoolang zal worden gehandhaafd, totdat de reorganisatie van de Munt met betrekking tot het personeel op bevredigende wijze zal hebben plaats gehad.

ITALIE.

De Pauselijke Nuntius.

Onze Romeinse correspondent bericht 12 Juli. Z. Exc. Magr. Borgonconi-Duca bracht een officieel bezoek aan Federzoni, president van den Senaat en werd met vele eerbewijzen door deze ontvangen.

Later bracht de voorzitter van den Senaat een tegenbezoek. Ook de Gouverneur van Rome bracht een tegenbezoek aan den Nuntius des Pausen.

Koning Amanullah te Rome. — Zijn positie.

Uit Rome wordt d.d. 12 Juli gemeld: Te Rome is aangekomen Koning Amanullah van Afghanistan en heeft verblijf genomen in den zetel van het Afghaansche gezantschap in Italië. Bekend is dat verschillende vertegenwoordigers van Afghanistan den nieuwen vorst van het land niet erkennen en hem beschouwen als een bandiet. Koning Amanullah wordt steeds door hen erkend als wettig soeverein en koning. Hoelang deze positie der vertegenwoordigers van Afghanistan in het buitenland zal duren is niet bekend, maar voorzeker is ze niet van de meest duurzame en in 't geheel niet te benijden!

OOSTENRIJK.

OOSTENRIJK EEN GEVAAR?

De gevolgen van tendentieuze perspublicaties.

(Van onze correspondent.)

Twee Poolische handelaars gingen door een donker woud. Plotseling hoorden ze geruisch achter zich van menschenlijke voetschreden. Heiden waren ze niet en onmiddellijk dachten ze aan roof, moord en doodslag. Eindelijk waagde de een heel schuw om te kijken. En toen hij één man zag naderen, greep hij doodsbang de arm van zijn vriend en zeide: „Wat moeten wij beginnen! D'r komt ons een man achterop en wij zijn maar met z'n tweeën!”

Wienserieke mop moest ik denken toen de kranten dezer dagen schreven van Briand over Oostenrijk had gezegd: De machtige entente blijft bang te zijn voor Oostenrijk!

Naar men weet, werd Oostenrijk bij den vrede tot algeheele ontwapening gedwongen. Een commissie bestaande uit hooggeplaatste entente-officieren werd naar Weenen gestuurd, om die ontwapening door te voeren en te controleren. Dat was de liquidatiecommissie! We herinneren ons nog goed, hoe kleinzelig deze dikwijls te werk ging. Vele dingen, die Oostenrijk hard nodig had, moesten eenvoudig vernietigd worden op kosten bovendien van het land zelf. De heeren controleurs namen het er, eveneens op 's landes kosten, goed van. Bijna tien jaar, tot eind '28, duurde die snuffelarij. Toen ging 't dan toch niet meer.

Op 31 Dec. 1928 bevestigde de commissie, dat haar werkzaamheden ten einde waren en Oostenrijk overeenkomstig het vredesverdrag ontwapend was. Zij vertrok door niemand betreurd.

Thans echter heeft Briand signaleerd, dat Oostenrijk niet geheel aan zijn ontwapeningsplicht heeft voldaan en hij steunt zijn meening — nota bene — op gegevens van de liquidatiecommissie, van anderhalf jaar geleden, en op berichten van zekere Oostenrijksche staatsbladen. Uit de bekende demonstraties van Wiener-Neustadt zou gebleken zijn, dat de gewapende formalities: Schutzbund en Heimwehr tegen de bepalingen van het vredesverdrag van St. Germain in beschikking over geveren, munitie, mitrailleurs enz., dat de fabricatie van oorlogsmateriaal niet zou beperkt is als werd voorgescreven, dat Oostenrijk met het bestaande kader in staat is binnen korten tijd een veldleger van 200 tot 300 duizend man op de been te brengen, dat tusschen het Duitse en het Oostenrijksche hoofdkwartier zekere geheime betrekkingen bestaan en de Oostenrijksche generale staf meer en meer aansluiting zoekt bij den Duitschen, dat bepaalde fabrieken gemakkelijk oorlogsindustrie kunnen worden enz. enz.

Toen de Oostenrijker dat bij zijn kopje koffie en zijn droog semmelje te lezen kreeg, moest hij zich plotseling heel verward hebben gevoeld: omdat de machtige entente, de Fransen voorop, bang voor zijn landje zijn!

Eigenlijk is 't meer treurig dan grappig. Het heeft er allen schijn van, dat het in 't buitenland gewekte wantrouwen tegen Oostenrijk voor een niet gering zedelijke veroorzaakt wordt door zekere publicaties in de Oostenrijksche socialistische pers. Hetzelfde Austro-socialisme, dat jarenlang gewapende formaties onderhield en officieel sprak van de dictatuur van het proletariaat en deze voorbereidde (partijdag te Linz; de beslaglegging op socialistische wapenvoorraden o.a. in het arsenaal en het partilijns) dat een ongeloflijke terreur uitoefende en waar het kan nog uitoefent op de niet-roode arbeiders, datzelfde socialisme wil nu gaan klikken over de „Heimwehr”, welke niets anders is dan een spontane volksoverheid tegen de brutale onverschroomdeheid van juist weer ditzelfde Austro-socialisme.

In het oog van den Oostenrijkschen socialist bestaat er niets ontzettender dan de Heimweerbeweging. Wat ik best begrip. Die beweging wordt met den dag sterker en is nu al krachtig genoeg, om de verwezenlijking van de gedroomde dictatuur van het proletariaat te kunnen verijdelen. Bij het eerste opkomen der beweging werd er in de socialistische pers geen notitie van genomen, hoogstens werd er wat gespot. Sinds die beweging de socialistische echter over het hoofd greep, is, kwalitatief zeker, was het uit met den spot; sindsdien spreekt de haat en de woede. Het is niet weer te geven hoe de Heimweermenschen in de roede pers dag in dag uit worden uitgemaakt. Bandieten en arbeidersmoordenaars zijn wel de zachtste termen.

Met name de socialistische „Arbeiderszeitung” wist in heel het buitenland stemming te wekken tegen de staatsgevaarlijke Heimwehr en het krediet en de reeds door dr. Seipel op touw gezette groote staatsleening te saboteren. Eerlijk gezegd, ik hield de Oostenrijksche sociaal-democratie voor sterker; die woedende angst voor de Heimwehr komt me verdacht voor. Dat Tsjecho-Slowaaksche bladen in Tsjecho-Slowakije en hier die socialistische publicaties gretig aangrepen en hatelijke commentaren leverden, verwacht men hier niet anders. Dat echter ernstige buitenlandse bladen zich om den tuin lieten leiden, viel hier echter zeer aangenaam op. Dat bijv. een blad als de „Manchester Guardian” maar aandacht aan een gevaar is voor orde, leven en eigendom in Oostenrijk en, indirect, een gevaar voor den vrede in Europa is toch waarlijk de dingen op 'n kop zetten. Dus niet de Putschisten van 15 Juli 1927, doch wel de Heimwehr, die dergelijke bloedige gebeurtenissen verhinderen wil en ook verhinderen zal, is „een gevaar voor orde en leven”, „de oorzaak der ontreding en van sluipende anarchie”. Maar dan wordt het toch tijd, dat Europa tegen dat dreigende Oostenrijk maatregelen neemt!

Voor Oostenrijk is dit alles weer hard. Dat de Heimwehr wapenen heeft, zoowel als de socialistische Schutzbund, ooschoon veel later, daaraan is niet te twifelen en dat zij niet van de lucht kan leven, dat zal ook wel iedereen geloooven. Een zoo machtige organisatie als de Heimwehr nu is, kan niet bestaan zonder geld. Men kan dit betwisten en — zoals ik ook de Heimwehr voor een noodzakelijk kwaad houden, doch zoolang de sociaal-democratie haar houding niet verandert en bij haar terreur blijft (vooral echter komt dat voor, waar de Heimwehr ernstig optreedt) is er van een wiken der Heimwehr geen sprake meer. En dat weten de roode leiders. Vandaar de haast blinde woede.

Dat de Heimwehr echter de buitenlandse politiek zou beïnvloeden of een gevaar voor den vrede zou zijn, acht ik een onbewijsbare bewering.

Ingezonden Mededeelingen.

L. VAN DER HOORN, Juttaascheweg 106 Utrecht.

Installeert inrichtingen voor Vernikelen, Verzuiveren, Vergulden, Slijpen en Polijsten volgens de MEEST MODERNE EISENEN.

TSJECHO-SLOWAKIE.

Treinbotsing.

Uit Praag wordt d.d. 15 Juli gemeld: Op het station Bohuslabitz aan de lijn van Bremen naar Trencanska-Tepla is vanmiddag een uit Bremen komende sneltrein in botsing gekomen met een uit de tegenovergestelde richting komende trein gekomen. Beide locomotieven schoven in elkaar, drie wagons ontploonden, terwijl een bagagewagen en een dienstwagen gedeeltelijk vernield werden.

De trein uit Bremen had reeds een uur, vóór dat de botsing plaats had, een ongeluk gehad. Hij had n.l. een wagen overreden, waarvan de koetsier en het paard gedood werden.

Het is nog niet bekend of bij de botsing tusschen de beide treinen personen om het leven zijn gekomen. Het aantal gewonden moet wij belangrijk zijn.

POLEN.

Dreigend conflict.

Uit Warschau wordt d.d. 15 Juli gemeld: In 't Poolse industriegebied van Bielitz dreigt een uitsluiting, daar geen overeenstemming in een loonconflict is bereikt. De ondernemers hebben besloten de fabrieken met ingang van 17 Juli te sluiten. Hierdoor zullen ongeveer 3000 arbeiders worden getroffen.

JOEGO-SLAVIE.

NIEUW GREN-INCIDENT.

Twee Bulgaren neergeschoten.

BELOGRADO, 15 Juli. (W.B.) Te Ljapj werden Zondag twee Bulgaren uit Sofia door de politie aangehouden en naar hun papieren gevraagd. Toen een hunner zich gewapend tegen de onderzoekers verzet, schoot een agent hem neer. De andere Bulgaar vluchtte, maar werd bij de grens ingehaald. Toen hij vandaar op zijn vervolgers begon te vuren, werd ook hij neergeschoten.

DE BALKAN.

Een verklaring van Prins Carol.

Uit Parijs wordt d.d. 16 Juli gemeld: Ex-kroonprins Carol van Roemenië, die momenteel in Frankrijk verblijft, heeft d.d. 12 Juli een schrijven gericht aan de „Matin”, waarin hij alle mededeelingen en geruchten, dat hij bij de gebeurtenissen in Roemenië betrokken zou zijn of er de aanstichter van zou zijn, valsch noemt.

TURKIE.

DE OVERSTROOMINGSRAMP.

Reeds 500 slachtoffers.

CONSTANTINOPEL, 15 Juli. (Reuter.) De overstromingen nabij de kust der Zwarte Zee in het district Trebizonde breiden zich uit op katastrofale wijze. Naar geschat wordt, staan reeds dertig dorpen onder water, terwijl vele andere volkomen zijn vernield. Het aantal doden moet de 500 reeds overschrijden. De materiële schade wordt op drie miljoen Turksche ponden geschat.

De stortregens houden nog steeds aan. Nader wordt gemeld, dat uitgestrekte velden maaiselven zijn overstromd en dat reeds

oogen waar en in welk volk zich dat ook bevindt. Patriotisme zoekt zijn contact te vergroten met andere volken door het begrip van hun karakter en de waarde van hun prestaties en weet dat elk leunend in eigen taal en tradities zijn deel moet hebben in de edelmoedige en vriendschappelijke medewerking tot voortdurende en bevorderende beschaving. Het phariseïsche nationalisme daarentegen, dat als dekmantel van eigenbelang dient, streeft een politiek ja alsof geen ander volk dan het onze, plaats heeft in de familie der volken. Het spreekt luid van internationale handel en financiële onderlinge afhankelijkheid en maakt toch beide onmogelijk door afsluitingsmuren van tarieven op te bouwen. Het laat particuliere belangen insluiten in de politiek welke alleen door de belangen van een geheel volk beheerscht moet en het beschouwt een volk, niet als een morele persoonlijkheid met plichten en idealen, doch als een economische groep, die zichzelf zoekt ten koste en tot schade van alle anderen. De schreuwelijke verkondiging van vaderlandsliefde, die al maar roept om meer uitgaven voor marine en algemene bewapening en afzijdigheid van andere beschafte volken eischt, de luid verklaarde onverschilligheid om anderen en de herhaalde verkondiging van onze superioriteit in macht en welvaart, is slechts uitwas van onwetendheid en krankzinnig nationalisme. Dat is hetgeen in de nationale hoofdstad gevonden wordt. De constructieve economische politiek van Hamilton, Clay, Lincoln, Blaine, Garfield, McKinley, welke de karakteristiek van onze volkszin weergeeft, heeft thans plaats gemaakt voor de leer welke voorhoudt dat onze regering voor alles tot plicht heeft, elken fabrikant die genoeg invloed bezit om het te eischen een winstgevende markt te bezorgen, zonder beschouwing van anderen belang. De steeds stijgende levensstandaard, onze nieuwe positie als schuldeischend volk, de financiële, economische heropbouw ener door den oorlog gesloekte wereld, ja de handhaving en uitbreiding onzer internationale verhoudingen, dat alles betekent niets. Voor hen is slechts van belang, dat de regering een ieder onmiddellijk en vaste winsten verschaft."

De belangenstrijd van industrie en landbouw.

Dat de les, die we hier gesummeerd hebben, volstrekt niet onoverdield is, bewijst de tegenwoordige activiteit van de president en parlement. In strijd met de statistieken en gegevens der laatste campagne van de overwinnaar, heerscht er in landbouw en industrie een toestand, welke Wallstreet voor een donkeren hemel plaatst en waarlijk groote veranderingen eischt. Nu heeft de republikeinse partij altijd wel getoond hoe gewillig ze de industrie-ter zijde staat met de invoer-tarieven op de buitenlandse artikelen te verhoogen, zoodat Amerika zijn eigen artikelen op hoogen prijs houdt, veel verdient en zijn arbeiders hooge loonen blijft uitkeeren. De industrieel zorgen dan ook voor de campagne-fondsen der partij. Maar de farmers, die sinds acht jaren een ongelofelijk zware crisis doormaakt en wier producten door de industrie zoo armzalig betaald worden, dat zij dat wat ze van de industrie moeten afnemen niet kunnen bekostigen, eischen verlaging van den invoer op de buitenlandse artikelen en verlangen hoogere prijs voor hun vruchten en vee. Hun belangen waren altijd met de democratische partij vereenzelvigd. In het conflict der belangen draait men echter in vreemde cirkels, want vermindering van tarieven zou ook de farmers nog dieper in den put brengen met den invoer van goedkoopere vruchten, koren, vee enz. van Canada en andere landen en een onbeschermde industrie ook het bank en landbouwwezen te niet doen. De farmers zijn echter in de laatste jaren, ondanks hun politiek strijden, voortdurend met een kluitje in het riet geestdruid. De politiek wil den sleutel van beide belangen zien in tarievenverhoging tegen het buitenland; velen voor wie de toestand allicht nog niet ingewikkeld genoeg schijnt, zouden de vaak tegenstrijdige gewestelijke belangen in een zoo groot land tegen elkander willen uitspielen en den vrijen handel tusschen de 48 staten bemeren.

Het verlangen naar een president-arbitrator.

Voor leiding en beslissingen ziet de publieke opinie daarom op naar den president, ook in die zaken, welke door de grondwet aan het parlement zijn toevertrouwd, omdat de eindbeslissing toch altijd berust bij den president, die het recht van veto kan uitoefenen. Verleden jaar wilde Amerika dus met recht vernemen hoe de twee kandidaten de verschillende paarden der regeringskoets zouden toomen en welke richting zij in de tarieven en landbouw-geschillen kozen.

Opvallend is het, hoe Hoover zijn zeer vaag standpunt van verleden jaar en de toen gegeven beloften geheel vergeet en in die brandende kwestie thans de beloften van... zijn tegenstander Smith welhaast letterlijk in toepassing brengt. Met een nieuwe tarievenwet is trouwens de laatste jaren zoo goed als iedere nieuwe president begonnen. Als eerste vertooning van zijn ijver om gedane beloften uit te werken, een z.g. extra zomerzitting van het parlement bijeenroepen om terstond in het licht ontstoken door de conflicten der campagne, industrie en landbouw nog rijker te maken aan beloften en de zomerzitting wordt na dien eersten ijver, van begin Juni tot October verdaagd. De kwesties kunnen dan vergeten worden, de president zit dan toch al op zijn zetel, welke het middelpunt dan reeds is van aller verwachting en vleierij!

Zoo begon twintig jaar geleden Taft, die zijn eerste zomerzitting wijdde aan het Payne-Aldrich-tarief, het welk echter faliekant uitkwam. Zoo ook begon Wilson.

TWEE HUIZEN INGESTORT.

Verscheidene personen bedolven. MONTGOMERY (Alabama), 15 Juli. (Reuter.) Naar men aanneemt, zijn meer dan vijftig personen, meereedels jonge vrouwen en meisjes, bedolven onder de puinhoopen van twee zakegebouwen van drie verdiepingen, die Maandagmiddag plotseling instortten. Alle maatregelen zijn genomen om de slachtoffers te hulp te komen.

NEW-YORK, 15 Juli. (N. T. A.) Gelijktijdig met Montgomery wordt melding gemaakt van de twee ingestorte gebouwen aan de hoofdstraat. Zij behoorden tot de oudste gebouwen der stad en huisvestten een zaak met 25 employes en een warenhuis met meer dan honderd bedienden. Na de instorting snelden alle beschikbare artsen toe, evenals de gehele brandweer en politiemacht. Honderden burgers kwamen bij het reddingswerk te hulp. Er heerschte een onbeschrijflijke verwarring, die door de kreten der gewonden nog werd verhoogd.

Nader wordt gemeld: Volgens de jongste opgave werden bij de instorting twee personen doodelijk en een lichter gewond. Dit geringe aantal slachtoffers is te danken aan de omstandigheid, dat de ramp in de middagpauze plaats had, toen het meeste personeel afwezig was.

Afkondiging van het Kellogg-pact op 24 Juli.

Uit Washington wordt d.d. 16 Juli gemeld: President Hoover heeft bepaald, dat het verdrag tot algemene uitbanning van den oorlog, het z.g. Kellogg-pact, op 24 Juli a.s. in het Witte Huis zal worden afgekondigd.

De steun aan den landbouw.

WASHINGTON, 15 Juli. (Reuter.) De opgerichte "Federal Farmboard" kwam Maandag op het Witte Huis voor de eerste maal bijeen.

In een korte toespraak zeide president Hoover tot de leden, dat hun voornaamste taak was, een oplossing te vinden voor een groot aantal landbouwvraagstukken, waaronder in de eerste plaats het in overeenstemming brengen der productie met de behoeften, een kwestie die reeds jaren lang de aandacht van het Congres bezighield. De president zeide te hopen, dat de landbouwers zouden beseffen, "dat dit alles niet kan worden bereikt met een tooverroede of door het werk van één nacht".

Dynamietontploffing. Verscheidene huizen verwoest.

Uit New York wordt d.d. 15 Juli gemeld: Maandagmiddag heeft te Philadelphia een sterke ontploffing plaats gehad. Op een havendam, midden in de stad gelegen, ontploften verscheidene tonnen dynamiet. Verscheidene huizen stortten in. Onoordenbare rookwolken lagen langen tijd over de gehele stad. Gloeiende asch viel in groote massa op de naburige gebouwen en havendammen. Er ontstond een geweldige brand. De brandweer is ijverig bezig met het blussingswerk. De schade is nog niet vast te stellen.

Berooving op den boulevard Hollywood.

HOLLYWOOD, 15 Juli. (Reuter.) Op den boulevard Hollywood werd een kwintalclopper door 3 mannen aangevallen en van 15.000 dollar beroofd. De looper bood weerstand en pakte een der aanvallen. Een jong Moormoonsch zondeeling werd bij het revolvergevecht, dat ontstond, gewond.

MIDDEN-AMERIKA.

IN EEN AFGOND GESTORT.

Elf schoolmeisjes gedood, 22 gekwetst.

TEGUCIGALGA (Honduras), 16 Juli. Een wagen, die een aantal schoolmeisjes terugbracht van een picnic, stortte in een 100 voet diepen afgrond op eenige mijlen van hier. Er werden 11 meisjes gedood, terwijl er 22 werden gewond.

Nader wordt gemeld: Het land is met droefheid geslagen. Vele slachtoffers behoorden tot welbekende families. Geen enkele theatervoorstelling of concert gaat door. De minister van publieke werken werd bij een poging om den bodem van den afgrond te bereiken, om de werkzaamheden tot opsporing van de slachtoffers te leiden, ernstig gewond.

ZUID-AMERIKA.

De verkeersstaking in Argentinië.

PARIS, 15 Juli. (N.T.A.) Volgens telegrammen aan de Parijsche bladen uit Buenos Aires heeft de havenarbeidersstaking zich naar Rosario, San Lorenzo, Villa Constitucion, Puerto Gaboto en Grondona uitgebreid. De lading der schepen wordt door de bemanningen der betrokken vaartuigen en door militairen verhoed.

In Rosario sloeten ook de voerlieden en vrachtautobestuurders zich voor 24 uur bij de stakers aan.

HET VERRE OOSTEN.

HET CHINEESCH-RUSSISCHE CONFLICT.

Verontwaardiging in Rusland.

MOSKOU, 15 Juli. (W.B.) In de bedrijven en officiële bureaux der Sovjet-Unie hebben groote protestvergaderingen plaats. In de aangenomen moties komt verontwaardiging tot uiting over het optreden der Chinese autoriteiten bij den Chineesch Oosterspoorweg. Het herstel van den oorspronkelijke toestand en krachtige maatregelen tot bescherming van de belangen der Sovjet-Unie worden geëischt. De volledige steun der openbare meening wordt in Rusland toegezegd.

Militaire maatregelen van China.

PEKING, 15 Juli. (V.D.) Het Japanse telegraafagentschap "Tocho" meldt uit Tokio, dat de Sjanghai twee kanonneerboten worden gereed gemaakt om direct naar Tsjifoe te vertrekken, teneinde de haven tegen een eventuele Russische overval te beschermen. De booten zijn met modern geschut bewapend en de bemanning bestaat voor een groot gedeelte uit wigardistische officieren.

Tsjang Kai Sjeks politiek staat reeds vast.

NANKING, 15 Juli. (Reuter.) Tsjang Kai Sjiek, de president der Chinese republiek, zond hedenmorgen een rapport naar den zetel der Kwomintang. Uit geloofwaardige bron wordt vernomen, dat hij aan de regering heeft medegedeeld dat hij reeds een omlijnde politiek had aangenomen met betrekking tot de ontwikkeling der jongste gebeurtenissen. Wang, de minister van Buitenlandse Zaken, is op het oogenblik niet te Nanking aanwezig, en men meent dat niets zal worden gedaan, voordat hij tegen het eind der week zal zijn teruggekeerd.

Volgens een bericht uit Tsjang Tsjoi te Peking ontvangen, hebben de autoriteiten de plaatsen ten Zuiden van Charbin van Russen gezuiverd.

Ook Mongolië bij het conflict.

PEKING, 15 Juli. (V.D.) In welingelichte kringen vrees men, dat tengevolge van den strijd tusschen Sovjet-Rusland en China, ook Mongolië in het conflict betrokken zal worden, aangezien er tusschen de Sovjet-Unie en Mongolië een overeenkomst bestaat, volgens welke de Mongoolse regering zich verplicht, de Sovjet-Unie militairen steun te verleenen. De Russische gezant te Oerga heeft de Mongoolse regering van het conflict met China in kennis gesteld. De Mongoolse regering zou geantwoord hebben, dat zij het standpunt van Sovjet-Rusland ten aanzien van den Chineesch Oosterspoorweg deelt.

Waarschijnlijk een minnelijke oplossing.

SJANGHAI, 15 Juli. (Reuter.) Men neemt hier algemeen aan, dat het conflict in Noord-China in der minne zal worden opgelost. Ofschon het waarschijnlijk is, dat de autoriteiten in Mandsjoerie, verberd door de communistische propaganda, al het mogelijke in het werk zullen stellen om een eind te maken aan den invloed der Sovjets in Mandsjoerie. De regering te Nanking verlangt er, naar het schijnt, veel meer naar de diplomatieke betrekkingen tusschen China en Rusland te herstellen dan de wrijving, klaarblijkelijk door Moekden uitloek, te verergeren.

Minister Woe heeft in een onderhoud verklaard, dat de nationale regering zich door de dreigende houding van Rusland wel beledigd acht, maar dat zij niet bevreesd is.

Het einde van het ultimatum.

Uit Moskou wordt d.d. 16 Juli gemeld: Het Russische ultimatum aan China, dat op 13 dezer gedateerd is, werd Zondagmorgen vroeg aan de Chinese legatie overhandigd. Het zou Woensdag op dezelfde tijd aflopen, doch naar uit betrouwbare bron vernomen wordt, beoogt de legatie, dat de termijn moet worden gepocht te loopen van het moment, waarop de nota in Moekden en Nanking ontvangen

werd, weshalve de eindtermijn geenszins vast kan heeten.

Troepenverplaatsing in Mandsjoerie.

Uit Londen wordt d.d. 15 Juli gemeld: De Minister der Spoorwegen van de Nanking-regering, dr. Sun Fo, een zoon van Sun-Ya-Ten, verklaarde naar aanleiding van het Russische ultimatum, dat de nationale regering zich op alle gebeurtenissen, die door dit ultimatum zouden kunnen ontstaan, voorbereidt.

Japan zal voorlopig een neutrale houding aannemen. Volgens Japanse reizigers hebben belangrijke troepenverplaatsingen plaats aan de Russisch-Chineesche grens. Bijzonder opvallend zijn deze op alle stations ten Oosten van Karinska, het knooppunt van de Chineesche Oosterspoorweg en de Amoor-spoorweg.

Nader wordt uit Shanghai gemeld, dat het Japanse leger voor een dergelijke Chinese opmarsch tegen de zich op Japanisch gebied bevindende Zuid-Mandsjoerische spoorweg als sterk genoeg beschouwd om Japan van een mogelijke ondersteuning van China in het huidige conflict af te houden. Het Chineesche blad "Tscheng Pao" verklaart reeds, dat de eerstvolgende stap van China zal bestaan uit het ontnemen aan Japan van de Zuid-Mandsjoerische spoorweg en deze dan onder Chineesche controle te brengen.

Van beide zijden worden de militaire maatregelen voortgezet.

Totdat de nota beantwoord zal zijn, hetgeen Woensdag moet zijn geschied, nemen de Chinese autoriteiten alle maatregelen om den Oost-Chineesch spoorweg geheel in beheer te krijgen door de verwijdering der Russen zoo volledig mogelijk te doen zijn. Intusschen zijn bijna alle Russische onderdanen bij den spoorweg ontslagen.

Over de volgende Russische stappen na het aflopen van het ultimatum bestaat voorlopig onzekerheid. In Peking houdt men in sommige kringen rekening met de mogelijkheid, dat het roode leger Harlir zal bezetten als eerste stap om te laten zien, dat het de Russische regering ernst is haar wil ook op andere wijze, dan door onderhandelen door te zetten.

Ten Zuiden van Tsjita valt een sterke militaire activiteit op te merken. De regering te Nanking schijnt te gelooven, dat het ultimatum van Sovjet-Rusland slechts dient om de Chinese regering tot onderhandelingen te dwingen. De positie van de Sovjetregering wordt niet voldoende geacht om haar in staat te stellen de oorlogsbredeiging tegenover China in daden om te zetten. Desondanks zijn tamelijk omvangrijke militaire tegenmaatregelen in Mandsjoerie genomen. Zes pantsertreinen bevinden zich op den Oostelijken Chineesch spoorweg tusschen Charbin en Mandsjoerie.

Russische onderhandelaren per vliegtuig gearriveerd.

Uit Londen wordt d.d. 16 Juli gemeld: Te Peking zijn berichten ontvangen, volgens welke Russische vredesonderhandelaren per vliegtuig uit Moskou te Irkoetsk in Siberië zijn aangekomen. Verzekerd wordt, dat zij zich gereed houden voor het voeren van onderhandelingen met de vertegenwoordigers van de Chinese regering, wanneer deze zulks wenscht om de in het Russische ultimatum aangekondigde ernstige gevolgen te voorkomen.

Zooval te Nanking als in Mandsjoerie zien men den toestand met vertrouwen in. Maarschalk Tsjang Hsue Liang bevindt zich met verlof aan de kust en het schijnt, dat hij zijn vakantie niet zal onderbreken.

Mededeeling van den Chineesch zaakwaarnemer te Moskou.

Uit Moskou wordt gemeld, dat de Chineesch zaakwaarnemer aldaar het Commissariaat voor Buitenlandse Zaken een nota heeft overhandigd, waarin hij mededeelt, dat hij de Russische nota op 14 Juli d.s. morgens om 4 uur door middel van een bode van de Commissariaat van Buitenlandse Zaken heeft ontvangen. Men is toen onmiddellijk met het vertalen begonnen, waarmee men dienzelvend dag te twaalf uur des middags gereed was. De nota is toen telegrafisch naar Nanking gezonden. Aan de regering te Moskou heeft de zaakwaarnemer de nota niet kunnen senen, aangezien de Nanking-regering hem het rechtstreeksche contact met Maarschalk Tsjang Hsue Liang heeft verboden. De Chineesch zaakwaarnemer spreekt tenslotte de hoop uit, dat reeds in het verloop van deze week het Chineesch antwoord te Moskou zal worden ontvangen.

Het handelsverdrag tusschen Engeland en China.

Uit Londen wordt d.d. 16 Juli gemeld: Tusschen de Chinese en Engelse regeringen zijn thans onderhandelingen gaande ter afsluiting van een handelsverdrag op basis van reciprociteit. Op het oogenblik bestudeeren deskundigen, door beide zijden benoemd, om de Britsche en Chinese stukken te onderzoeken, waarna deze als basis voor de onderhandelingen kunnen dienen.

LUCHTVAART.

Proefvluchten van de "Do. X".

Uit Friedrichshaven wordt d.d. 15 Juli gemeld:

Hedenmorgen werden voor de tweede maal van de Dornierwerf te Altenreihn proefvluchten gehouden met de reuzenvliegbloot "Do. X", welke vluchten wederom uitstekend zijn geslaagd. In afwijking van het oorspronkelijke plan werd niet onmiddellijk een lange proefvlucht ondernomen, doch werd eerst onderzocht, hoe de reusachtige machine manoeuvreert op het water en bij den start met verminderde motoren-capaciteit. In korten tijd was het toestel weer buiten de montagehal gebracht en te water gelaten. De constructeur dr. Dornier, ging voor de eerste maal zelf aan boord, terwijl de chef-piloot Wagner wederom aan het stuur plaats nam. Vijf-entwintig personen, behorende tot den staf van de Dornierfabriek, waren aan boord en verdeeld over de verschillende vertrekken, die de vliegbloot bevat. Tegen negen uur werd de vliegbloot de Zwitserschen oever en later eerst langs den Meer van Constanz geproefd midden op het Meer van Constanz geproefd, hoe de machine manoeuvreerde met beerd, hoe de machine manoeuvreerde met beerd, hoe de machine manoeuvreerde met beerd.

Na de beide korte vluchten die de D.O.X hedenmorgen heeft uitgevoerd, volgde in den namiddag de eerste langere rondvlucht van de reuzenvliegbloot boven het meer van Constanz, met een tusschenlanding in Maazell. Dr. Dornier was persoonlijk aan boord.

CORRESPONDENTIE.

R. S. te Maastricht. — "Mon oncle et mon curé" van Jean de la Brète is voor iedereen geschikt.

ONDERWIJS.

Middelbaar Onderwijs.

De regering zal de deelnemers aan het elfde congres voor Middelbaar Onderwijs ontvangen in de Ridderzaal op Maandag 22 Juli 's avonds 9 uur.

Academische Examens.

WAGeningen. Prop.-ex. de heeren J. M. J. Brantjes, A. F. van der Scheer en W. van Winkoop.

Staatsexamen toelating Universiteit.

UTRECHT. Gesl. dipl. A. K. Bets; dipl. B. A. C. Smits, G. J. de Vrankrijker.

Examen handelskennis L. O.

's-GRAVENHAGE. Gesl. dames E. J. M. C. Frencen, Nijmegen; M. M. G. Grotendorst, Koningsbosch bij Echt; J. A. van den Aker, Vught en H. G. Cavé, Amsterdam en de heer G. van Santen, Delft.

Machinisten-examen.

's-GRAVENHAGE. Gesl. voor A de heer C. J. Lageveld te Den Helder.

Notarieel examen.

's-GRAVENHAGE. Gesl. 2e deel: H. J. Leeuwenberg, Haarlem; 1e deel: mej. C. A. Appelboom, Breda.

Akte-examens L. O.

DORDRECHT. (Gem. Kw.) Geslaagd: G. H. van Asperen, W. de Groot, P. A. van Wijnen. De ex. zijn afgeleverd. Allen geslaagd.

ZIERIKZEE. (Rijkskw.) Geslaagd: mej. M. Bilius, Zierikzee; de heeren N. Bolin, Ouwkerk; Chr. J. C. Boot, Burgh; C. Philipse, Krabbendijke; A. Heuld, Ouwkerk; C. v. d. Zande, Tholen.

Indexamens Zeevaartscholen.

DEN BURG (Texel). Gesl. J. Tellemann, G. P. Nelemans, F. Bakker, J. C. Dirks, J. J. van Helten, W. Werff, J. A. van Breemen en M. Heymans.

DELFT. Gesl. dipl. A. B. van Egmond, Deventer; J. Scheuer Maarssen; J. Verhaar, Jisp; J. Verkerk, Hilversum.

SCHIEVENINGEN. Gesl. voor dipl. B. P. J. Boudier, G. v. d. Boon, A. Broelman, H. A. v. Delden, J. W. v. Eldik, G. C. de Feijter, J. P. Gijlsdijk, J. F. H. W. Israël, H. A. de Lathouder, H. J. P. Onscholten, D. Parlevliet, P. A. v. Raalten, M. S. Rob, L. A. de Voogd, J. A. Wasch, A. J. Wiedeman, H. F. L. Witt.

Dipl. A: W. C. Meere, J. H. v. Baasbank, M. Bekker, W. Gloudemans, J. J. G. Jans, J. Knoester, J. A. de Knoop, R. Th. v. Laer, E. H. M. Minderman, A. Renooij, J. Roos, F. H. Wolff, P. H. Wolff, H. v. d. Zaag, Afgew. 2 cand.

R. K. Mulo-examens.

AMSTERDAM. Gesl. dipl. A: B. Adelaars, W. v. Assem, J. Cools, Th. v. d. Kordelaar, Th. Mols, A. Mommers, C. v. Boexstel, M. Donders, H. v. d. Valk, A. Verweijmeren, E. Batenburg, E. v. Beek, H. Berge, M. gravin Le Grelle, C. Lobach, A. Smeder, A. Bouman, H. Bousel, de Bresser, A. Elffens, G. v. d. Geer, H. Goede-mans, M. v. d. Heyden, W. Korthals, P. Rabou, M. Giesels, E. de Leeuw, I. Schul, D. Regout, H. Welling, C. Kools, J. Kroone, H. S. A. Meunne-ma, J. Relik, F. Schoonens, M. Ruten, S. T. A. Meunne-ma.

's GRAVENHAGE. Gesl. dipl. A: C. J. Borsboom, J. H. G. van Vrijdag Drabbe, M. M. Th. Harlin, P. C. A. Hoen, M. H. E. Hochstet-bach, J. M. C. Oudejans, W. M. A. Vrouwen-velder, C. L. H. Weimar, A. S. van de Wiel, C. J. Alkemade, M. A. J. Baak, E. G. van Beukelen, C. J. G. Jehue, W. C. M. Heeneman, A. H. de Jongh, A. H. G. Kunst, M. Th. G. Melkert, N. A. P. J. Wisse, M. P. Wijnen, G. H. A. Zaai, B. E. A. Alting von Gersau, M. E. A. Brand, H. B. M. Capel, C. J. Hansen, C. R. M. Jorritsma, G. M. J. Roemers, P. G. M. Volmer, E. M. A. Wintgens, G. W. B. M. Wubbels, M. A. Bückens, N. L. van Beelen, A. H. van der Maden, 's Gravenhage; C. A. H. Lijkelma, S. C. van der List, H. van der Zande, Hillegom; A. H. Rijnbeek, Nieuw-Vennep; dipl. B: A. J. Borkstede, J. J. van Emst en W. P. H. Vergroesen, 's Gravenhage.

Indexamens Middelbare Technische Scholen.

HAARLEM. Het eindexamen verwierven afsl. Bouwkunde: de heeren A. Antonijnsen, Beverwijk; F. Driver en H. L. Klein Schiphorst, Haarlem; A. J. Rubenkamp en C. F. Ruyter, Amsterdam; A. C. Tates en N. P. Tweehuisen, Haarlem; A. van Welzen, Leiden.

Afd. Weg- en Waterbouwkunde: de heeren M. P. Fehres, Haarlem; P. den Hen, Leiderdorp; C. J. Krug en W. Metz, Haarlem; J. van Ooyen, Haarlem; G. Smit, Amsterdam; J. G. Tielemeier, Haarlem; F. J. Vleeschdrager, Amsterdam.

Afd. Werktuigbouwkunde: de heeren F. N. W. Blokbergen, Hilversum; H. v. d. Boom, Noordwijk aan Zee; A. A. G. J. Borst, Haarlem; J. Bosman, Doersburg; F. J. J. Feirabend, Aerdenhout; G. L. Gosen, Zandvoort; G. J. Hamer, 's Gravenhage; B. W. F. R. Jonker, Santpoort; N. A. Kaldenbach, Haarlem; W. Klaassen, Arnhem; C. Chr. Lantzius, Heemstede; R. O. van Manen, Bloemendaal; J. W. Niermans, Haarlem; W. B. Perquin, Leiden; F. J. Potman Jr., Hengelo (O.); L. Renaud, Zuid-Scharwoude; P. C. Rus, Haarlem; G. Terwogt, 's Gravenhage; H. K. Volbeda, Haarlem.

Afd. Electrotechniek de heeren A. C. Berger, Hengelo (O.); Ch. L. van Berkel, Santpoort; C. Bier en A. F. Bogaart, Haarlem; C. Boot, Lochem; H. Broekhoff, Batavia; Th. G. Brouwer, 's Gravenhage; J. Faber, Haarlem; S. K. Jousra, Leiden; A. J. Lodewegs, Bentveld; N. Loijers en J. R. van Meerem, Haarlem; N. W. C. J. Noorder, Zandvoort, H. J. W. Oudeval, Voorburg (Z. H.); P. C. de Rooy, Leiden; L. F. Schöler, Beverwijk; J. H. Schuilinga en G. van Spankeren, Haarlem; G. M. S. Swüste, 's Gravenhage; W. R. J. Weyers, Brummen; J. Wint-houwer, Heemstede; P. J. de Wit, Haarlem; A. Worisak, 's Gravenhage.

Afd. Scheepsbouwkunde: C. H. Meeuwisse, 's Gravenhage; A. L. Melchior en H. Sanders, Amsterdam.

ROTTERDAM (Academie van Beeldende Kunsten en Techn. Wet.) Geslaagd:

Afd. bouwkunde: J. H. Bekker, F. P. de Bie, I. Blok, P. Boer, W. Bongers, C. v. d. Bos, W. Degelink, F. Dikotter, J. Engelen, Th. N. J. A. Geels, B. v. d. Griendt, H. J. van Hecken, P. H. Kenninck, F. Klein, J. C. H. Klint, H. Matthijs, L. J. van Mullen, J. L. Nijse, H. J. M. Oerlemans, J. van Onlangs, W. L. Peters, K. Sparnaaij, F. Stouij, J. Timmer, F. v. d. Toorn, W. A. Willemsen, W. Zwarts, M. I. v. Zwet.

Afd. Waterbouwkunde: D. den Houting, M. v. d. Plank, M. C. Remkes, J. A. Timmer en P. L. v. d. Vlies.

Afd. Werktuigbouwkunde: L. A. J. Beysens, J. Bezemer, J. J. Bol, P. Dorsman, W. Gall, J. Geldermans, J. de Graaf, L. van Halteren, H. P. Heester, P. H. Hepp, J. M. Houtman, P. Houweling, W. H. Kalb, W. G. Krispijn, A. v. d. Lee, J. van Leeuwen, M. N. Martens, W. Metz, G. J. Mulder, J. Overbeek, B. v. d. Ree, P. H. van Rooyen, P. W. Roitschild, C. W. Semper, B. Stolk, H. Wassenaar, A. Wouters en J. F. Wieck.

Afd. Electrotechniek: W. C. Booi, H. M. A. Dirks, H. L. van Dijk, J. Goppel, L. A. Huijgen, M. C. Janssen, M. de Jong, N. W. Lindemans, A. de Nie, P. C. Quivoij.

Afd. Scheepsbouwkunde: P. Boogaard, C. Brasser, J. v. d. Linde, A. Tertoolen.

Examens Nijverheidsonderwijs.

AMSTERDAM. (Acte N.VIII) Gesl. dames: G. J. de Nobel, C. G. Hulsekamp, H. Th. M. Dröge, L. G. Rinse, J. P. A. Duval, J. C. Kloppeburg, C. G. Boorsma, M. P. Schols, G. H. Röhrer, W. J. van Zeggelen.

(Acte N.VII) Gesl. dames: A. A. Kremer, C. M. E. Looyen, J. Meyer, C. A. Piquet, W. H. Schröder.

ARNHEM. (Nijverheidsschool voor meisjes). Voor de leerars-akte N. A. slaar, J. C. Beihl, M. Th. A. v. Dijk, Th. G. Meurs, J. J. Over de Linden, L. Rab, I. A. Schrale, B. Spelers.

Dipl. A van de Ver. Tesseltschade: M. L. Berends, J. Docters van Leeuwen, J. M. Horsmanshoff, H. J. G. v. Ommen, H. Riksen, J. J. Uikens, C. J. C. Wildenberg.

's GRAVENHAGE. (R. K. Haishoudschool, Westeinde 18). Gesl. Acte N. VII: mej. T. Ammerlaan, Delft.

Huishoudkundige: J. M. van Noorwegen, Den Haag; J. van Schaik, Den Haag; C. van Schaik, Den Haag; A. Klemann, Den Haag; R. Y

Maandagavond omstreeks zeven uur is te Enkhuizen de twee en twintigjarige P. S., die goed kon zwemmen, op ongeveer 10 meter afstand van de kust, waar nog geen meter water staat, nabij de zwenrichting, waarschijnlijk tengevolge van hartkramen, verdronken. Hoewel zijn vrienden hem onmiddellijk op het droge brachten, en de badmeester en een padvinder kunstmatige ademhaling toepasten, kon de inmiddels onthouden geneesheer slechts den dood constateren.

Te Amstelveen is een twee en een half-jarig meisje spelend te water geraakt. Buren haalden het kindje kort daarna levenloos op.

LAND- EN ZEEMACHT.

Blijkens een aan het dep. van Defensie ontvangen bericht zijn Hr. Ms. torpedobooten Z 5 en Z 6 15 Juli van Göteborg vertrokken.

KUNST EN LETTEREN.

TOONEEL.

Openluchtspelen te Zeist.

Onder auspiciën van de V.V.V. zullen te Zeist dit jaar openluchtspelen gegeven worden en wel op 25 en 30 Juli, opvoeringen van „Een Romantisch huwelijk“ van Edmond Rostand, door de Zomerspelers onder artistieke leiding van Jan van Ees en op 8 en 15 Augustus van „Lancelot ende Sanderijn“, gevolgd door de „Kluich van de Koe“, door een gezelschap onder leiding van Jules Verstraete.

De voorstellingen zullen des avonds te kwart over 8 een aanvang nemen. De plaats waar de openluchtspelen gegeven zullen worden, ligt achter het slot, ongeveer 2 minuten van den hoofdverkeersweg.

LETTREIN.

Hugo von Hofmannsthal overleden.

De bekende Oostenrijks dichter Hugo von Hofmannsthal, die aan arteriosklerose leed, is gisteren te Weenen onder tragische omstandigheden gestorven. Onder de begrafenis van zijn oudsten zoon, die zelfmoord had gepleegd, werd hij door een beroerte getroffen en overleed kort daarna.

Hugo von Hofmannsthal, die in 1874 werd geboren, heeft tal van lyrische gedichten en drama's in versen geschreven. Zijn verrijnde taal was rijk aan beelden en symboliek en van een muzikaal gehalte, zoodat zij als het ware tot toonzetting dwong. Aan den componist Richard Strauss, die zijn „Elektra“, zijn „Der Rosenkavalier“ en zijn „Ariadne auf Naxos“ van een boeiende partituur voorzorg, heeft Hofmannsthal het te danken, dat deze werken een wereldbekendheid verwierven.

Van zijn werken, die dramatisch vaak zwak, maar soms verheven en fijn van gevoel en stemming zijn, noemen wij nog „Der Tod des Titian“, „Der Tor und der Tod“, „Die Frau im Fenster“, „Die Hochzeit der Sobieski“, „Oedipus und die Sphinx“, „Alkestis“ en „Jedermann“.

Een geschenk van John Galsworthy.

De bekende Engelse schrijver John Galsworthy heeft aan het bestuur van het Britsche Museum ten behoeve van het land ten geschenke gegeven de oorspronkelijke handschriften met de door den schrijver zelf aangebrachte correcties en revisies van zijn roman-serie „De Forsyte-sage“. De handelswaarde van dit geschenk wordt geschat op acht à tienduizend pond sterling. Het Britsche Museum aanvaardt zelden manuscripten van nog levende auteurs, doch op het voorbeeld van Thomas Hardy zijn thans de manuscripten van Galsworthy in dank aanvaard.

MUZIEKWEDSTRIJDEN.

Het nationaal zang- en muziekconcours te Roosendaal.

De uitslagen van het nationaal zang- en muziekconcours, georganiseerd door jubilerend „Roosendaal's Mannenkoor“ te Roosendaal op Zondag zijn als volgt:

Harmonieën 4e afdeling: „Concordia“, te Borgvliet, directeur G. A. Muskens (33 leden), 3de prijs met 223 punten.
Fanfare, 3de afdeling: „Kunst aan 't Volk“, te Breda, directeur de heer A. Kriek, (21 leden), 1e prijs met 324 punten.
Mannenkooren 3de afdeling: „Advendo“ te Leur, directeur de heer Ant. Hendrickx (12 leden), 1e prijs met 307 punten.

Gemengde koren 3e afdeling: Gem. Zangkoor Ned. Herv. Kerk te Bergen op Zoom, directeur de heer H. J. Schutte, (34 leden), 2e groep met 272 punten.

Gemengde koren 1e afdeling: „Excelsior“ te Roosendaal, directeur de heer H. J. Schutte, (34 leden), 1e prijs met 320 punten.

Harmonieën 2de afdeling: „Aurora“ te Breda, directeur de heer H. J. Tiebosch (32 leden), 1e prijs met 324 punten; „Nederland en Oranje“ te Rupphen, directeur de heer A. J. Maas (37 leden), 2e prijs met 271 punten.

Harmonieën afd. Uitmuntendheid: Oefening en Uitspanning“, te Goirle, directeur de heer P. J. van Abeelen (42 leden) 1e prijs met 320 punten.

Fanfare afd. Uitmuntendheid. Katendrechtse Fanfare, te Rotterdam, directeur de heer H. F. Vos (28 leden) 3e prijs met 237 punten.
Harmonieën Hoogste Eere-afdel.: L'Echo de Montagne te Tilburg, directeur de heer P. J. van Abeelen (43 leden), 1e prijs met 347 punten.

Mannenkooren Hoogste Eere afd.: „Oudenbosch Mannenkoor“ te Oudenbosch, directeur de heer J. M. v. d. Berghe (54 leden), 1e prijs met 312 punten.

Dameskoren Hoogste Eere afd.: „Dameskoren „Arti et Religione“ te Zeventhoven, directeur de heer J. M. van de Berghe (30 leden), 1e prijs met 339 punten.

Harmonieën 1e afdeling: „H. K. I. Harmonie“ te Breda, directeur de heer P. H. Kwakernaat (80 leden), 1e prijs met 332 punten; „De Volharding“ te Drunen, directeur de heer P. J. van Abeelen, 1e prijs met 300 punten.

De jury bestond uit de heeren Mar. J. Ogier, leeraar Rijks Kweekschool, te Maastricht, H. van Nieuwenhoven, componist en toonkunstenaar te Breda en Adr. Somers, componist en toonkunstenaar te Roosendaal.

Maandag werd het concours voortgezet.

Bij het Maandag voortgezet nationaal zang- en muziekconcours, georganiseerd door Roosendaal's Mannenkoor te Roosendaal, werden de volgende bekroningen nog toegekend:

Dameskoren 3e afd.

„Excelsior“ te Klundert, directeur de heer J. M. v. d. Berghe (26 leden) 1e prijs met 333 p.

Harmonieën 2e afd.

„Excelsior“ te Nispen, directeur de heer H. Siegers (34 leden), 3e prijs met 230 punten.

Dameskoren 4e afd.

„Tholen's Dameskoor“ te Tholen, directeur de heer H. J. Schutte (42 leden) 2e prijs met 276 punten.

Dameskoren 3e afd.

„Oudenbosch Dameskoor“ te Oudenbosch, directeur de heer J. v. d. Berghe (38 leden), 1e prijs met 328 punten.

De directeursprijs voor muziek viel ten deel aan den heer H. J. Tiebout te Breda, en die voor zang aan den heer J. v. d. Berghe te Oudenbosch, welke laatste onderscheiding werd verstrekt met nog een extra compliment van de jury.

WETENSCHAPPEN.

Dr. H. R. Woltjer.

Dr. H. R. Woltjer, conservator aan het Natuurkundig Laboratorium en lector in de natuurkunde aan de Rijksuniversiteit te Leiden, die, zoodaals wij onlangs hebben gemeld, ernstig in aanmerking kwam om te worden benoemd tot hoogleraar in de natuurkunde aan de Technische Hoogeschool te Bandoeng als opvolger van prof. dr. J. Clay, is thans door het curatorium dezer hoogeschool als eenigst aanbevolene op de voordracht geplaatst.

Dr. H. R. Woltjer werd 16 Februari 1887 te Amsterdam geboren en studeerde in de wis- en natuurkunde aan de gemeentelijke universiteit aldaar, waar hij een der beste leerlingen was van prof. dr. P. Zeeman. Onder diens leiding promoveerde hij aldaar in 1914 tot doctor in de wis- en natuurkunde op een proefschrift, getiteld: Magnetische splitsing en temperatuur. In 1915 werd hij benoemd als assistent van prof. Kamerlingh Onnes aan het Natuurkundig Laboratorium te Leiden. In 1917 werd hij benoemd tot conservator. Gedurende vele jaren heeft hij met prof. Kamerlingh Onnes samengewerkt bij diens onderzoekingen op magnetisch gebied.

Het vorig jaar werd hij benoemd tot lector in de natuurkunde aan de Leidse universiteit. Ook heeft hij het vorig jaar tijdens het eenjarig verlof van prof. Clay diens colleges aan de Technische Hoogeschool te Bandoeng waargenomen. Verschillende belangwekkende publicaties zijn van zijn hand verschenen.

Prof. H. Delbrück overleden.

Gelijk wij in een vorig nummer reeds berichtten, is de bekende Duitse historicus en politicus prof. Hans Delbrück op 81-jarigen leeftijd plotseling te Berlijn overleden.

Ofschoon prof. Hans Delbrück uit liberalen huize stamde, noemde hij zichzelf conservatief sociaal-democraat. Zijn politieke overtuiging bleef hij in de „Preussische Jahrbücher“, waarvan hij redacteur was. Tijdens den Fransch-Duitschen oorlog in '70, waaraan hij actief deelnam, werd hij bevorderd tot officier. Den derden zoon van den kroonprins, prins Waldemar van Pruisen, heeft hij onder zijn leerlingen geteld. Van 1882 tot 1885 was hij lid van den Pruisischen landdag en van 1884—1890 van den Rijksdag, waar hij zich aansloot bij de vrij-conservatieve partij.

Als politicus ontwikkelde Delbrück zich van monarchist tot republieken, als geleerde van oorlogshistoricus tot pacifist.

Zijn geschiedkundige werken mogen met recht standaardwerken heeten, al geeft natuurlijk zijn levensbeschouwing ons herhaaldelijk aanleiding tot commentaren.

Hoezeer prof. Delbrück in Duitschland geëerd werd, bleek wel heel duidelijk, toen hij op zijn 80sten verjaardag door vrijwel alle officiële autoriteiten en geheel de wetenschappelijke wereld werd gehuldigd.

H. F. A. van Rooy.

De heer H. F. A. van Rooy, directeur der Metabank te Nijmegen is benoemd tot eeredid der Société académique d'Histoire Internationale te Parijs, welke hem tevens de eere-medaille heeft verleend.

NIJVERHEID.

MIJNBEDRIJF EN HINDERWET.

Verontreiniging der beken in Zuid-Limburg.

De minister van Arbeid, Handel en Nijverheid deelt, ten vervolge op de beantwoording van vragen van den heer Van der Waerden, omtrent het niet-toepassen van de Hinderwet op de mijnbedrijven, mede, dat uit door hem ingewonnen ambtsberichten is gebleken, dat bij de betrokken autoriteiten, ten aanzien van de toepasselijkheid van de Hinderwet op de mijnen, verschil van inzicht bestaat en dat op richting van tot de mijnen behorende inrichtingen in de meeste gevallen is geschied zonder vergunning van het gemeentebestuur, bedoeld in artikel 1 of koninklijke vergunning in artikel 26 der wet.

De aangevoerde argumenten om de Hinderwet niet op de mijnen toe te passen, zijn deels van juridischen, deels van practischen aard. Als practisch bezwaar wordt in hoofdzaak aangevoerd, dat, aangezien de plaats van den ontminningszetel bepaald wordt door de ondergrondse gesteldheid, het door de Hinderwet gehuldigde vergunningsstelsel voor zetsels van mijnen niet is toe te passen. Eventuele wijziging der vergunning zou tot gevolg hebben, dat een mijn niet kan worden ontgonnen, terwijl het verlenen van vergunning onder de bezwarende voorwaarden de natuurlijke ontwikkeling van een mijnbedrijf zou kunnen stuiten. Natuurlijk acht de minister het aanwezig zijn van een practisch bezwaar tegen haar toepassing geen voldoende grond voor uitschakeling eener wet. Wel meent hij, dat het de voorkeur verdient, om dezen uitzonderingsstoestand — gesteld hij is niet te ontgaan — langs legalen weg te regelen. Over de wijze, waarop een oplossing aan deze zaak te geven ware, is nog overleg gaande.

De minister is voorts van oordeel, dat de tot de mijnen behorende inrichtingen mede hebben bijgedragen tot de verontreiniging der beken in Zuid-Limburg. Hij beschikt niet over andere bevoegdheden dan die, welke eventueel ontleend kunnen worden aan de Hinderwet, om aan die beekverontreiniging een einde te maken. Wel behoort het tot zijn taak om maatregelen in het belang der volksgezondheid zooveel mogelijk te bevorderen. Daarom oefent hij sinds geruimen tijd aandrang uit op 't provinciaal bestuur van Limburg, tot het nemen van een spoedige beslissing inzake de bestaande plannen voor de oplossing van het vraagstuk der beekvervuiling.

Kuechemesters Intern. Mij voor accustiek.

Het huidige productieprogramma: een reeks groote films. Platen productie door Ultraphoon; een geluidsfilmtroostel voor huiselijk gebruik.

Naar wij vernemen, heeft de Tobis-Klangfilm-groep voor het komende herfstseizoen een uitgebreid productieprogramma opgesteld, waarvan de hoofdpunten hier volgen. Met de Greenbaumfilm Mij. worden twee groote films opgenomen: een wordt gemaakt in samenwerking met het Emelca concern en een met de Aafa Film Ges.

In samenwerking met Felner & Schomlo heeft Tobis een z.g. superfilm opgenomen, Bruid No. 68, waarin Conrad Veith de hoofdrol vervult. Voorts is er, onder regie van Reichmann een film opgenomen, waarin Richard Tauber speelt en zingt.

Tezamen met de Derussa (Duitsch-Russische Film Allianz) worden twee Russische geluidsfilms opgenomen. Naast deze groote hoofdnummers is er thans een geregeld productie van bijfilms, waarvoor een contract is gesloten met het Duitsche Lichtspelsyndicaat, dat de beschikking heeft over meer dan 700 theaters in Duitschland. Deze productie omvat 52 films per jaar. Ten-

slotte worden er in Parijs door de Films Sonores Tobis, en dochter Mij. van het Tonbild Syndicaat, twee films opgenomen.

Deze geheele productie, waarvan de meeste groote films reeds thans gereed zijn, komt in den herfst in omloop. Tegen het einde van het jaar zal men in Duitschland alleen 250 theaters voor het vertoonen van Tonbild films hebben ingericht.

De Ultraphoon Mij. die eveneens tot de accustiek-groep behoort, zal op de a.s. Leipziger Messe met haar eerste grammofoon platen komen; hiertoe behooren 112 nieuwe opnamen, met alle mogelijke onderwerpen.

De Ultraphoon Mij. is voorts begonnen met de vervaardiging van elektrische grammofoons in combinatie met radio-ontvangtoestellen, welke toestellen tegen buitengewoon lage prijzen in den handel gebracht zullen worden.

In de derde plaats onderhandelt de accustiek-groep, via het Tonbild syndicaat met Zeis Ikon, over het vervaardigen van geluidsfilmprojectietoestellen voor huiselijk gebruik; de detailsprisen van deze toestellen zal 650 à 725 Mark bedragen.

En tenslotte is men bezig in Engeland en Frankrijk dochtermaatschappijen op te richten voor de vervaardiging van Ultraphoonplaten; de desbetreffende onderhandelings hebben een gunstig verloop. Wat de in Amerika gevoerde besprekingen betreft, vernemen wij, dat deze geheel naar wensch verlopen. Da tot dusver bereikte resultaten hebben betrekking op detailwetties; na de zomermaanden verwacht men tot een algemeene overeenkomst te kunnen geraken.

Wereldverbond van Diamantbewerkers.

Het zevende congres.

Omtrent het verloop der besprekingen van het zevende congres van het Wereldverbond van Diamantbewerkers, dat van 8—11 dezer te Stuttgart heeft plaats gehad, kunnen wij volgende bijzonderheden mededeelen:

Het belangrijkste punt der agenda was de Zuid-Afrikaansche kwestie of de aansluiting van den Zuid-Afrikaanschen Diamantbewerdersbond bij het Wereldverbond. Na een toelichting van den voorzitter werd een motie aangenomen waarin het verzoek werd ingewilligd onder voorwaarde dat de Bonden in Europa en Amerika het recht zullen hebben, om leden van genoemden Bond, die zonder verlof naar Zuid-Afrika vertrokken, bij terugkeer het lidmaatschap te weigeren, of aan her-toelating voorwaarden te verbinden en dat genoemde Bond niemand als lid mag aannemen, die na het nemen van dit besluit zonder verlof naar Zuid-Afrika vertrok of zal vertrekken.

Verder is besloten om zooveel mogelijk de vacantiweek in alle centra tegelijkertijd te houden.

Eveneens werd besloten tot het instellen van een actie voor vermindering van den arbeidstijd. Zoo zal men in de landen, waar langer dan 45 uren gewerkt wordt, zoo spoedig mogelijk inperking van den arbeidstijd trachten te verkrijgen, om daarna te ijveren voor een 40-urige werkwake in alle landen. Voorts zal geijverd worden voor het verkrijgen van twee betaalde vacantiweken en versgoeding van loonderving door godsdienstige en andere feesten.

LANDBOUW.

De Bisamrat.

In aansluiting bij het in Febr. 1928 gepubliceerd bericht No. 203 over de Bisamrat deelt de Plantenziektenkundige Dienst in Wageningen het volgende mede.

In 1928 is de toename van het door de rat in Duitschland bewoonde gebied niet groot geweest. In het algemeen kunnen wij nog als de grenzen van dit gebied aangeven de punten: München, Augsburg, Weimar, Dessau in het Westen en Noord-Westen, in het Oosten ligt de grens voorbij Breslau. In het Spree-dal heeft het dier zich ook gevestigd. Dat in ons land met zijn vele dammen en dijken de aanwezigheid van de bisamrat gevaarlijk zou kunnen worden, moge blijken uit de schade aan waterkeeringen en andere werken in 1928 en vroeger in Duitschland aangericht.

In 1927 ontstonden door het graven van de bisamrat in Thüringen 6 dambreuken en 7 wegverzakkingen. De spoorwegdijken tusschen Göttingen en Leipzig werd bij Züchrau door bisamratten ondergraven, waardoor omvangrijke en kostbare reparatiewerkzaamheden noodig werden. Ook in Saksen hoorde men herhaaldelijk klachten over dambreuken, veroorzaakt door het graven van bisamratten. Bij een dambreuk te Moritzburg beliep de schade ongeveer 20,000 R.M. Alleen in Saksen konden 52 gevallen van beschadiging aan spoorwegwerken in 1927 aan bisamratten worden toegeschreven.

Ook aan landbouwgewassen, b.v. granen, vooral als deze in de buurt van een vijver of poel groeiden, richtten de ratten soms groote schade aan.

De afstand tusschen ons land en de grens van het door de bisamrat bewoonde gebied in Duitschland is gelukkig zoo groot, dat vooralsnog voor een binnendringen langs natuurlijke wegen geen vrees behoeft te bestaan. Het moet echter van het allerhoogste belang geacht worden, dat geen bisamratten in ons land worden ingevoerd, ook niet voor de teelt van pelsdieren, omdat daarbij steeds gevaar bestaat voor ontsnapping.

Tuinbouwtentoonstelling.

Ter gelegenheid van het veertig-jarig bestaan van den Bond „Westland“ zal van 24 tot en met 27 September te Poeldijk een Westlandsche tuinbouwtentoonstelling worden gehouden.

Pest-ziekte.

In Hedel zijn een achttal gevallen van pest geconstateerd onder de varkens.

POSTERIJEN-TELEGRAFIE.

Raming en opbrengst P.T.T.

De diensten der Posterijen, Telegrafie en Telefonie hebben over de maand Juni 1929 opgebracht resp. f. 3.727.301,—, f. 509.358,— en f. 1.349.058,— tegen f. 3.690.725,—, f. 604.062,— en f. 1.245.877,— over dezelfde maand van het vorige jaar.

In totaal bedroeg de opbrengst over de eerste zes maanden van 1929 resp. f. 23.363.723, f. 3.787.506 en f. 12.188.301 tegen f. 23.603.231, f. 3.669.586 en f. 11.300.473 in 1928, terwijl de raming over de eerste zes maanden van 1929 beliep resp. f. 23.697.548, f. 3.598.250 en f. 11.792.700.

Bij een gelijkmatige verdeling over de maanden van het jaar van ongelijk vloeiende inkomsten, zou de opbrengst over Juni bedragen hebben resp. f. 3.937.956, f. 612.154 en f. 1.219.310 en over de eerste zes maanden f. 23.404.321, f. 3.708.706 en f. 12.178.214.

AANBESTEDINGEN.

Vanwege het Provinciaal Bestuur te Den Haag werd aanbesteed het aanbrengen van voorloopige verbeteringen van verschillende gedeelten der provinciale wegen in het Westland. Laagste inschrijvers waren voor perceel 1: N. V. Wegenbouw Maatschappij Teermatedam, Den Haag, voor f. 36.500; perceel 2: N. V. Dordtsche Basalt Mij. te Dordrecht voor f. 41.300; perceel 3: N. V. Wegenbouw Maatschappij Teermatedam voor f. 30.500.

Vanwege het Provinciaal Bestuur te Den Haag is aanbesteed het aanbrengen van voorloopige verbeteringen in gedeelten der provinciale wegen Nieuw Beyerland—Pierst—Zuid-Beyerland en Krooswijk—Oud-Beyerland en Nieuw-Beyerland.

Laagste inschrijfter was de N.V. Wegenbouw Maatschappij Teermatedam Den Haag, voor f. 26.000.

Voor het aanbrengen van voorloopige verbetering van het gedeelte van den provincialen weg Middelharnis—Oltgensplaat was de laagste inschrijver: N.V. Dordtsche Basalt-Mij. te Dordrecht voor f. 38.500.—.

BERICHTEN, OPGENOMEN IN DE LAATSTE EDITIE VAN ONS VORIG NUMMER.

ONDERWIJS.

Internationale Coöperatieve Zomerschool. De officiële opening van de International Coöperative Summerschool, had Zondag plaats, waarbij de openingsrede werd uitgesproken door den oud-voorzitter van den Internationalen Coöperativen Bond, den heer Goedhart, die de deelnemers uit 15 verschillende landen (waaronder zelfs een Egyptenaar en een Japanner waren) in de Engelse en Duitse tale welkom heette.

Deze zomerschool, die negende die reeds gehouden wordt, heeft ten doel om aan de deelnemers een inzicht te geven in de verschillende vraagstukken, welke zich op coöperatief gebied, voordoen, opdat zij in hun eigen land aan de oplossing daarvan zullen kunnen deelnemen.

In de eerste plaats was aan de orde het vraagstuk van het koopen op credit en op afbetaling, dat in den laatsten tijd vooral in Engeland wordt aangezien, in afwijking van het stelsel van Rochdale.

Inleider was prof. Hall, „adviser of studie“ van de British Coop. Union, te Manchester.

Ook in den loop van deze en de volgende week zullen in de conferenties cursussen gehouden worden, tusschen des middags verschillende excursies zullen worden gemaakt ter bezichtiging van enige instellingen van coöperatieve verenigingen. Ook straan op het programma uitstapjes naar Marko Amsterdam, Rotterdam en het Kagermeer.

GEHEIM CONSISTORIE.

Kardinaalsbenoeming van Mgr. Schuster.

ROME 15 Juli. (N.T.A.). Z. H. de Paus hield Maandagmorgen het lang verwachte Geheim Consistorie, waarin de Aartsbisschop van Milaan, Mgr. Schuster, tot Kardinaal werd benoemd en de verkiezing van Mgr. Tappari tot Secretaris Patriarch van Antiochië werd bevestigd. Z. H. hield geen allocutie, doch sprak slechts enige woorden betreffende de benoeming. De Paus kondigde intusschen aan, dat hij later een allocutie zal houden.

UITLOTINGEN.

3 % Premieleening Amsterdam van 1874. Trekking 15 Juli Betaalbaar 1 Jan.

Hoofdprijzen:

Ser. No. fl.	Ser. No. fl.
1186 3 100	3250 10 150
5348 4 200	7322 10 25000
8962 7 150	9421 8 150
10563 8 200	11064 6 150
12346 5 200	13823 5 500
14335 3 150	17553 2 150
19437 5 200	19579 9 200
19742 4 200	20104 10 200
20142 10 200	

De overige Nos. vervat in de 518 getrokken serie met f. 150.

SCHEEPSTUDINGEN.

STOOMVAARTLIJNEN.

KON. NED. STOOMB. MIJ.

IRENE vertrok 13 Juli van R'dam n. Middl. Zee.

NEREUS en JASON arr. 14 Juli te Amst. STRABO, ODYSSEUS, SIMON BOLIVAR en MEROPÉ arr. 15 Juli te Amsterdam.

ADONIS vertrok 13 Juli van Triest n. Fiume.

AXAX vertrok 13 Juli van Malta n. Amst.

ARIADNE vertrok 14 Juli van Gibraltar n. Oran.

BAARN arr. 14 Juli te Antwerpen.

BACCHUS vertrok 12 Juli van New-York n. Venezuela.

BARNEVELD vertrok 12 Juli van Callao n. Amst.

BERENICE arr. 13 Juli te Barcelona.

COTICCA arr. 14 Juli van Amst. te Paramaribo.

EUTERPE, v. Amst. n. Gothenburg, pass. 14 Juli Holtenau.

GANYMEDES vertrok 11 Juli van Willemstad n. Maracaibo.

HEBE vertrok 13 Juli van Gibraltar n. Barcelona.

LUNA arr. 12 Juli te New-York.

MARS vertrok 13 Juli van Valencia n. Alicante.

ORION arr. 11 Juli te Smyrna.

PERSEUS, v. Amst. n. Kopenhagen, pass. 14 Juli Holtenau.

PLUTO arr. 14 Juli te Sines.

PROTEUS, naar Amst., pass. 15 Juli Brunsbüttel.

SATURNUS arr. 14 Juli te Bourgas.

STELLA, v. Amst. n. Middl. Zee, pass. 13 Juli Gibraltar.

TELLUS vertrok 13 Juli van R'dam n. Middl. Zee.

ULYSSES vertrok 14 Juli van Constantinopel n. Cavalla.

VENEZUELA vertrok 13 Juli van Cristobal n. Puerto Colombia.

THETIS arr. 13 Juli te Puerto Colombia.

BO

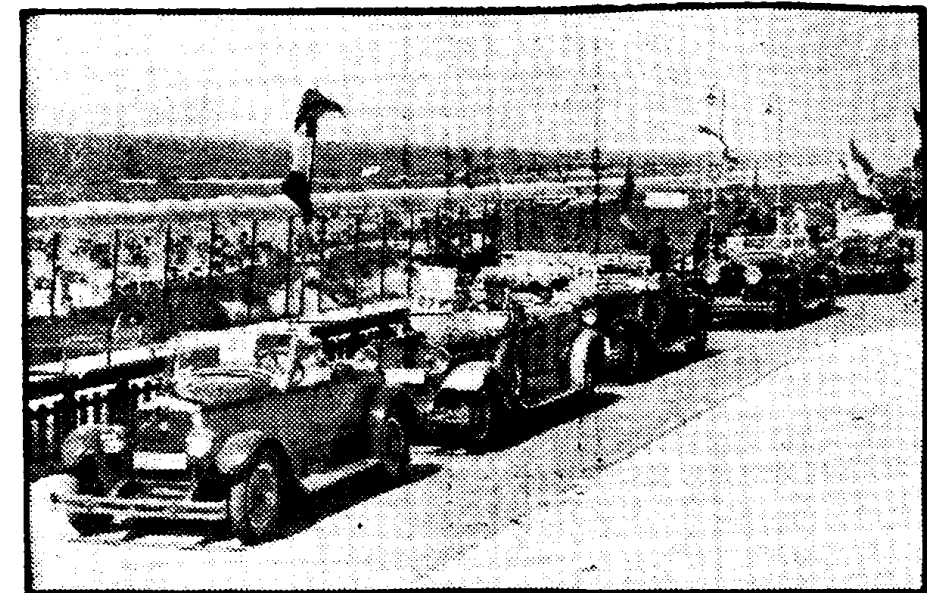
TE 'S HERTOGENBOSCH heeft Zondag j.l. weer de bekende jaarlijksche „Ommegang“ ter eere van de „Zoete Lieve Vrouwe“ van den Bosch plaats gehad. Een nieuwe groep in dezen jaarlijkschen stoet werd ditmaal gevormd door de „Vrouwe van Hamsbroek“, het wonderbeeld ontvoerend.

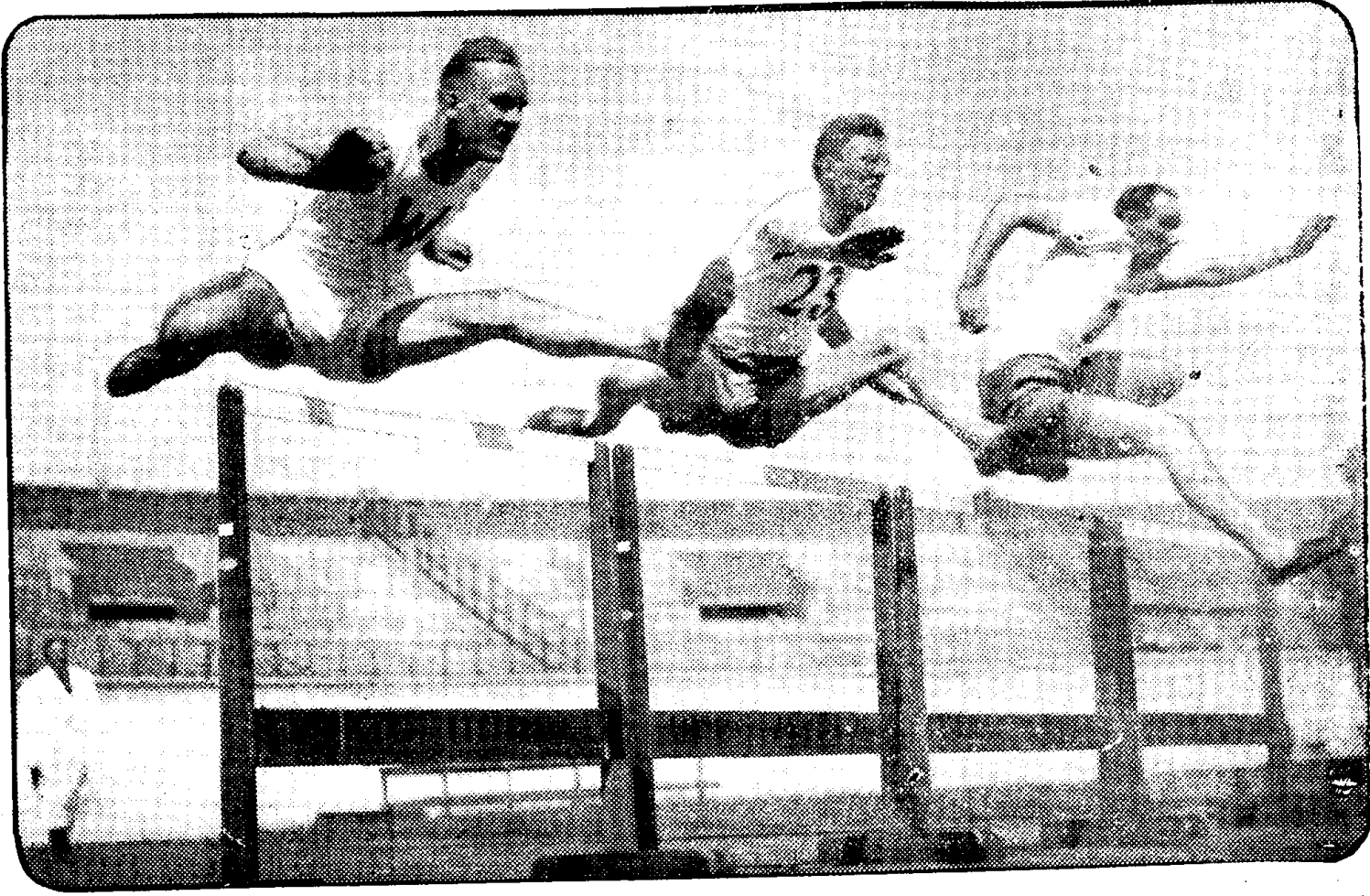
DE DUCE IN DEN DOP. De kleine Romano Mussolini heeft merkbaar de trekken van zijn vader. Hij mocht dezer dagen voor den fotograaf poseeren en vond dat blijkbaar een zeer interessante gebeurtenis.

R.K. FILMCENTRALE. Deze instelling welke statuten reeds kerkelijk zijn goedgekeurd, beoogt op Filmgebied te worden, wat de K.R.O. is voor de Radio. Op de foto zijn gezeten v.l.n.r. Pater J. Th. Welter O.P. stichter der R.K. Filmcentrale: Mr. Bolsius, voorzitter; Mr. A. Tepe, penningmeester en daarnaast staande Mr. A. Dunselman, Secretaris. Staande op de trap de heeren A. Verdijk, Burgemeester van Eindhoven: Mr. H. v. Haastert; W. de Ruiter; H. Rubenkamp en L. M. Weterings. Achter Mr. Tepe de Heeren H. Boekraad, A. J. Rozemeyer en van der Zijp.

ZATERDAG HAD OP DE BOULEVARD TE ZANDVOORT een concours d'élégance voor auto's plaats. De wagens werden voorgereden.

IN HET STADION TE AMSTERDAM zijn Zondag de atletiekwedstrijden Holland—West Duitsland gehouden, die door West Duitsland met 71—41 gewonnen zijn. Een moment uit het nummer 110 Meter hordenrennen.

DE POOLSCHE OCEAANVLIEGERS IDZIKOWSKI EN KUBALA, zijn op de Azoren verongelukt. Door ontploffing van den motor is Idzikowski gedood en Kubala gewond.

BLERIOT OVER HET KANAAL GEVLOGEN. Het is twintig jaar geleden, dat Louis Bleriot voor het eerst met een vliegtuig over het Kanaal vloog en dit feit zal op 27 en 28 Juli a.s. te Calais herdacht worden, zoowel van Engelsche en Fransche als van Belgische zijde. Links: Louis Bleriot, midden: Bleriot na zijn vlucht over het Kanaal, gelukgewenscht door de wachtenden. Rechts: Anzoni, de constructeur van den 3 cylinder vliegtuigmotor van Bleriot.

Links: PASTOOR A. P. HAMERS. In het St. Josephgesticht te Oosterhout is overleden pastoor A. P. Hamers, die zich vooral heeft onderscheiden door zijn grooten arbeid op Kerkelijk muzikaal gebied.

TE 'S GRAVENHAGE HEEFT ZATERDAGMIDDAG onder groote belangstelling de begrafenis plaats gehad van sergeant-vlieger A. Flick, die bij het tragisch vliegongeluk nabij Hulsdunen om het leven kwam.

HET TRAGISCH AUTO-ONGELUK BIJ DUBBELDAM, dat aan drie menschen het leven kostte. De foto laat de verschrikkelijke oogenblikken denken, welke de slachtoffers moeten hebben meegemaakt, toen de wagen in brand vloog

TER GELEGENHEID VAN DE AANKOMST DER OCEAANVLIEGERS WILLIAMS EN YANCEY, die hun transatlantische vlucht van Amerika naar Rome volbrachten, hadden in Rome groote feestelijkheden plaats. De aviateurs werden op de Piazza Colonna door een geestdriftige menigte enthousiast gehuldigd.